DIARI CATALÀ
Avisos, Noticies i Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Barcelona { Edició vespre. 1 pies. mes / Edició matí. 1 » »
Espanya . . . 4'50 pies. trim. / Unió postal . . . 9 » »
Preu de 30 números . . 90 cèntims.

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció i Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats i reclams a preus convencionals. Per a l'edició del vespre s'admeten esquelas mortuòries fins a les sis de la tarda. Per a l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXIII núm. 5,161 — Barcelona: Dilluns 22 de setembre de 1913 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sant Maurici, capdill de la legió Tebes

Sant de demà: Sant Lino, p. i mr.—**Quarenta hores:** A la iglesia de St. Antòni Abat, de PP. Escolapis.—Horas d'exposició: De 2'4 de del matí a 2 4 de set de la tarde.—**Dema:** A la Reial capella del Palau.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. del Consol, a Sant Agustí, privilegi.—**Dema:** Ntra. Sra. de la Estrella, a Sta. Agna.—**Misa d'avui:** Bis set Dolors de la Verge Maria; color blanc.—**La de demà:** Sta. Tecla, verge i martir; color vermell.—**Adoració nocturna:** Demà, dia 23, Torn de Sant Pasqual Bailón (parroquia de Jesús, Gracia).

Observatori Meteorològic de la Universitat.—Director: E. Alcobé.—20 de setembre
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí i 3 tarda.—Barómetre a 0°00 al nivell del mar, 766'15; 767'71.—Temperatures: Màxima, 25'6 sol; 24'1 ombra.—Mínima 19'1 ombra, 15'5 reflector.—Temperatura a la ombra: 23'9, 19'1. — Pluja a les 24 horas: 0'0.—Aigua evaporada en milímetres: 1'41.—Graus d'humitat: 41; 73.—Direcció del vent: S. O.; S. E.—Velocitat del vent: 325 km.—Estat del cel: cobert.—Núvols, Classes: C. N.; C.K.N.—Quantitat: 9'1; 9'2.
Sortida del sol: 5'38. — Posta: 5'40.—Sortida de la lluna 12'32 m. — Posta: 2'51 t.

Els lerrouxistes contra l'Exposició

Des de que's conegué a Barcelona lo sorregut en la sessió de l'Ajuntament el dissapte passat, l'opinió s'ha pronunciat resolutament a favor de la dignissima ciutadana actitut dels regidors regionalistes, nostres estimats amics, apreciant, demés, en lo molt que val i representa el concurs eficàç prestat per les minories nacionalista i de l'esquerra catalana. Però, tant com merescuts elogis per als que han sapigut portar dignament la veu de Barcelona, hi ha hagut, i aumentará cada vegada més, forta indignació per el lerrouxisme, que preté acaparar l'organització del Concurs internacional de Electricitat, i que no repara en fer-lo impossible, si se li exigeix que les coses se portin com l'interès de Barcelona fà indispensable.

Ja feia uns quants díes que les persones que venen ocupant-se sèriament del desenrotllo d'aquest trascendental assumpte se preocupaven de certes noticies que havien apareixent entre gazetilles de bombo, «suplicades», i campanyes d'una part de la aquesta premsa que se sol dir independent, i que no sembla pas esser-ho de tots, i de tothom.

Tenint, no obstant, confiança plena en el tacte i en l'experiencia dels nostres regidors, no volguerem dir-ne una paraula, que pogués aixecar rezels o accentuar suspicacies, segurs de que'ls nostres honorables amics, en el moment en que no considerarien prudent, procurarien que s'aclarís tot lo que apareix fosc, i tarien que Barcelona es pogués enterar exactament de qui és que té d'organitzar l'Exposició, quin plan es té de portar, quins recursos s'hi tenen d'emplear, quins risc i quins benefinis poden esperar-se'n... (Perque cal dir que fins ara, fòra de l'inccuser de les gazetilles, Barcelona no sab sinó que, econòmicament, se presenta la Exposició amb un dèficit inicial, confessat, de «cinc milions siscentes mil pessetes», enormement més gros, si no estem equivocats, que el que «realment» deixà l'Exposició Universal de 1888, i que aquest dèficit se tracta de cubrir-lo amb càlculs tan fantàstics com el de que sortiràn particulars que subvencionaràn l'Exposició en un emilió de pessetes...» i de que l'Estat tindrà aquesta vegada una generositat a que no'ns té pas acostumats.

Solament se sab això. I alguna cosa més: que en el presupost que amb tanta pressa se tenía d'aprovar el dissapte mateix, s'hi posen «centenars i centenars de mils pessetes» per a gastos necessaris si, però que's tenen de fer amb molt compte, de «publicitat i propaganda; 250,000 pessetes» per a sous a gent que s'en vagi a passejar per Espanya i l'estranger portant la representació de l'Exposició, etc., etc.

Davant de tot això se comprén ben bé que els nostres benvolguts amics se col·loquessin en l'actitut que's col·locaren en la sessió del dissapte. Lo succeit entre els lerrouxistes i lo que feren després les altres minoríes i fins algún representant del partit radical, que's veu que's creia de bona fè que aquest volia una Exposició per a Barcelona i no per als amics, diu molt més de lo que poguessim dir nosaltres, respecte a la eloqüencia i a l'habilitat amb que portaren la qüestió el senyor Vallés i Pujals que en portà el pés, i els demés distingits companys que l'ajudaren.

Però, apart de l'incident podríem dirne parlamentari del dissapte, i que demostrà fins aon arriba la formalitat dels lerrouxistes, i que fa preveure el perill d'embarcar-se amb ells, en cap assumpte de veritable trascendencia, lo succeit obligarà a l'opinió pública, i per conseqüent, als periòdics tots, i a les corporacions econòmiques, de les adhesions i concurs de les quals a tot lo que's fa, se'n parla massa, a preocupar-se concretament del problema «abans» de comprometre a la ciutat en «deu milions de pessetes».

Perque no n'hi hà prou amb dir que tothom desitja que l'Exposició d'Industries elèctriques es faci. Després d'aquesta afirmació, que és exacta, vénen una pila d'interrogants. ¿Es que és indiferent que's faci de qualsevol manera? ¿Es que no és indispensable sapiguer qui en portarà la direcció i l'organització? ¿Es que no cal preocupar-se de garanties en les persones, en els acords, i en els recursos que s'hi emplein?

Una obra trascendental i de tanta volada com una Exposició internacional de Electricitat, especialment en el moment actual, no pot ser portada de qualsevol manera, ni és indiferent qui la organitzi. No basta sisquera la vaga simpatía general de tothom. Es necessari un concurs col·lectiu i de treball en els uns, de confiança en els altres. Però la confiança, no s'imposa: s'ha de guanyar. I no és certament la millor manera de guanyar-la, l'actitut d'una majoría que tan sovint imposa el quedar sobre la taula, per a «son millor estudi», durant setmanes i mesos, la concessió d'una taula de peix, o l'aprovació d'un compte de tres mil pessetes, i que regateja 8 dies, en una època en que la meitat dels regidors encara són fòra, l'estudi d'un problema en que Barcelona s'hi té de comprometre per «deu milions» de pessetes.

Els que de debò vulguin que la Exposició d'Electricitat vagi endavant, faràn com els regidors regionalistes, de la coalició de les dretes i esquerrans: estudiar-ho bé. Els altres, en tot cas, demostraràn que en la qüestió de la Exposició, no és pas aquesta lo que'ls preocupa.

GLOSARI

Viatger qui travesses la ciutat, on eres l'hoste d'un sol dia, viatger sense curiositat, melancòlic viatger. Ta passa s'ha prodigat pels centrals carrers brugidosos. Ton ull s'ha estenuat en les pompes dels lluents aparadors, ara copsant el brill dels «Diamants-Reclama», ara el de les botines de 19'95, ara el del zinc i dels mirallets dels bars. Viatger trist, que en els carrers de la indiferenta ciutat no sabs ni guiar-te, ni perdre't, ni tampoc voldries. Ara tanmateix t'has desviat un poc. Els carrers s'aixamplen i hi hà petites cases a cada costat, més estranyes i més pobres. Al fons, a banda on el sol se ponía, ja no hi hà cases, ni carrers, sinó un gran camp, sembrat d'un herbei de color verd tendre. Tú'l travesses, aquest camp, i ara és en gran silenci a l'entorn teu. Però sents al lluny com canten rialles clares d'infants, i tú, sense saber prou bé el camí, t'hi dirigeixes, viatger. Això és un reconet on hi hà alguns arbres i lloc on hi juguen pàl·lides criaturetes menestrals. I ve que tú t'asseus entre elles. T'asseus fins entre elles solitari, sempre silenciós. Juguen als quatre cantons, elles. Ton esguard segueix el seu carrer, ta orella s'ha avessat al seu xerroteig, mentres el sol s'és post del tot i, al lluny, on els carrers de la ciutat comencen, s'encenen les tremoloses fileres dels fanals. Un amor dolcíssim t'ha près ara per aquestes criatures. N'hi hà una sobretot a qui tú somrius potser perque ella, victoriosa en una jugada, t'ha somrigut abans. Ara la crides, aquesta. Ara li demanes son nom. I ella't fà que's diu Eva, melancòlic viatger. Eva és un nom dolç i ella la petita't fora una dolça amiga acàs. Però, vetaquí, el teu tren surt a dos quarts de nou, viatger d'un dia. Tú has tret el rellotge, tú t'has alçat del banc públic on eres assegut. Les criatures juguen encara. Tú crides a Eva, per darrera volta. Potser li volfes fer un petó, però no més han sabut estrènyer-li la mà i dirli adeu en la llengua que t'és estranya. Li dius adeu, prens el bastó dels camins que jeia vora teu, i te'n vas.

XENIUS.

Contra Catalunya

La premsa i la darrera sessió municipal.

Es, al menys, curiós, l'espectacle donat per la premsa barcelonina al resenyar la sessió celebrada dijous per l'Ajuntament i, sobre tot, al tractar de les immoralitats denunciades pels honorables regidors amics nostres senyors Montanyola i Rosés.

Llevat d'una honrosa minoría de diaris, tots en general fan el joc dels lerrouxistes, els uns comentant despectivament les greus denuncies dels nostres amics, els altres passant-les per alt o donant-hi l'importancia de detalls nimis. I entre els que afavoreixen la gestió lerrouxista per aquest procediment passiu, hi hà algún diari de caràcter independent, que entra al sí de moltes families i que's creu defensor dels interessos morals i materials de la ciutat.

Les enormitats denunciades pels nostres amics eren realment quelcom d'extraordinari, però els reporters d'una part de la premsa barcelonina ne feren cas omís. ¿Per què? ¿Es que ni ells ni els diaris on serveixen se preocupen de la moralitat de l'administració municipal? ¿Es que no enclou en certa manera complicitat amb els actes que's denuncien la seva conducta tendenciosa? O ¿és tal vegada que'l lerrouxisme té posicions preses adhuc dintre una part de la premsa anomenada d'ordre, com fa temps que sospiten molts ciutadans, per despendre's dels fets?

I ¿és que'n té també entre el personal de l'agencia católica de «Prensa asociada», tan amatents sempre a atacar els nostres amics i a informar tendenciosament contra els interessos de la ciutat? Perque en altres ocasions i amb molt menor motiu, han telegrafiat les coses del nostre Ajuntament. Però quan han fet tal cosa, ha estat perque creien poder fer mal a l'honorable minoría nostra. En canvi, quan se tracta de posar a la picota als enemics de la Religió, els empleats de l'agencia católica de «Prensa asociada» callen com uns morts. Es un agravi més a afegir als molts que han fet a Catalunya i als seus homes. Per anar contra Catalunya deixaven fa pocs dies d'esmentar personalitats tan elevades com el senyor Bisbe de Barcelona i el P. Abat coadjutor de Montrrat; per anar contra Catalunya afavoreixen als glorificadors de la setmana tràgica callant les enormitats denunciades pels senyors Montanyola i Rosés. Es edificant.

De Teatre Català

Una carta de l'Avelí Artís

El conegut comediograf don Avelí Artís ha publicat en les pàgines de l'important revista «El Teatre Català» una molt rahonada carta oberta als senyors que s'han ocupat aquests dies de la qüestió del Teatre Català i al president del consell directiu de l'U. N. R., lamentant-se de què tot lo que's diu en aquest assumpte sigui en sentit de que no hi haurà teatre català a la nostra ciutat aquesta temporada vinenta.

El senyor Artís fa veure com això esdevé en perjudici del nostre teatre i coincideix en moltes de les rahons que donavem en el nostre article d'abans d'ahir—aparegut per cert simultaniament amb el número del «Teatre Català» que dóna la carta—a propòsit de l'anunci de matrícula a l'Escola Catalana d'Art Dramàtic.

Reproduim a continuació uns paragrafs ben importants d'aquesta carta, per tractar-se d'un plet de palpitant actualitat entre la gent de teatre, i molt especialment entre'ls devots del nostre.

Diu l'Artís, dirigint-se als esmentats publicistes:

«Doncs, bé. Jo prego que per un moment penseu el mal que feu a una obra entusiasta i ferma, prometedora dels més falaguers resultats, a la qual tenim l'obligació imprescindible d'aportar el nostre apoi.

Està bé defensar al senyor Franqueza si imperiosos devers d'amistat, de patriotisme, d'amor a l'art us hi emmenen; però, per Déu, no digueu més que sense ell no tindrem teatre català. Un home amic nostre, l'Adrià Gual, està portant a cap una obra titànica que ningú més que ell, aquí, és capaç d'empendre's. Podreu discutir-lo, si voleu, però ningú podrà negar-li la seva voluntat ferrira, digna de major sort, ni el seu patriotisme.

No demano pas que tingueu per a ell lloances i participeu de l'entusiasme que jo sento per la seva obra. Demano tant sols que no digueu ni deixeu dir més que aquest any no tindrem teatre català, si no se'n fa al Principal, perquè el tindrem, i ferm i de debú i més ho fóra, si en lloc de fer-hi el vuid, hi portés tothom la seva engruna d'entusiasme.

Fer lo contrari és sostenir un equivoc perjudicial per a aquesta obra, que no serà, si aquesta és la vostra opinió, saludable. Però si no voleu donar calor, reconeixeu-li, al menys, el batec de la seva naixença.

De vós i de l'entitat que presidiu, honorable President de l'U. N. R., recullint una promesa que darrerament heu fet, demanarem aviat l'apoi per a realitzar quelcom de trascendent que fer an en Frederic Soler l'ofrena d'un ram de semprevives i teura perquè el senyor Franqueza no fa teatre català, delicadesa en la que no s'hauría atinat sense aquest succés que tant us ha commogut.

Estic segur que, per amor a les coses de la nostra terra, ens ajudaréu.

I amb una mica de voluntat per part de tots, procurant fer cada un lo que pugui de la seva banda, el nostre Teatre viurà ben esplendorós.»

Al monument den Pitarra

Al migdia d'ahir un grupu d'uns trescents joves sortiren de la plaça Reial acompanyant una comissió de l'Unió Nacionalista Radical portadora d'una branca de llorer subjecta per una llassada amb els colors de la bandera catalana destinada al monument den Frederic Soler (Pitarra).

Una volta davant del monument i col·locada la branca ressonà un aplaudiment, desfilant tot seguit, sense incidents, els que composaven el grupu.

Rims de l'hora

Ex!

Jo essent finat, imatges i lletres que he besades,
en lloc d'emmusteir-se divines al calaix,
caurán amb una pressa d'home, arremangades,
en davantal de serva o grapa de bastaix.

Oh català Sant Jordi, oh Goethe amb les amades!
sereu posats de cara al mur i fent encaix.
T'en aniràs a miques amb un gemec—debades!—
oh terracotta bella, del negre dallabaix.

I aquella esparsa clara d'amor que confegia
mon pobre seny fatídic a l'hora d'agonia,
tot cobejant la vida per l'aire planard;
fins que tot d'una trobi qualque novell poeta,
noi d'Institut que frissi per una modisieta...
I ell escriura mos versos ¡oh Déu! JUN CASTELLÀ

TWO

L'Emm. Cardenal Vives

Del Butlletí Eclesiàstic del Bisbat de Vich:

Acaba de morir l'eminentíssim i reverendíssim Fra Josep de Calasanz Vives i Tutó, prebere, cardenal de la Santa Iglesia Romana, que recorda aquell altre prebere cardenal Sant Geroni, per la humilitat i austeritat de la vida, per sos treballs en obsequi de la Fè i de la pietat católica i per la forta adhesió al Summus Pontifex, Vicari de Jesucrist.

En el cardenal Vives s'hi harmonitzava admirablement la humilitat del pobre trajo franciscà i la magestat de la Porpra Romana. Era un príncep asceta, un conreuador de la ciencia eclesiàstica i de la devoció cristiana, un contemplatiu constant de les veritats sobrenaturals i un zelós i incansable propagador de la Religió de Jesucrist; aimador de Jesús i de María, els sagrats noms dels quals tan espontaniament brollaven de sos llavis, com sortien facilment de sa ploma. Sempre malalt i sempre treballador, tant a les missions de l'Amèrica meridional com en les augustes Congregacions romanes. Tan humil essent porter del seu convent quan era a Amèrica, com quan presidia el Concili plenari llatí-americà.

L'oblació que va fer de sí mateix a Deu quan entrà a l'Ordre Caputxina, la sostení constantment, dedicant tots els pensaments de la seva mentalitat, tots els afectes de son cor, tota sa poderosa voluntat, tota l'activitat de sa vida a l'Iglesia, nostra Santa Mare, i aquesta sa mort, que a tots ens dol, no és altra cosa que la solemnial consagració de son sacrifici.

Jesús i María hauràn rebut amorosament l'alt esperit del cardenal Vives, que sempre els honrà i els estimà de tot cor en vida, propagant seguidament sa devoció en les distintes formes amb que la pietat cristiana els rendeix culte; el Pare celestial haurà renumerat al servent fidel que aumentà admirablement els talents l'administració dels quals li havía confiat; la gloriosa cohort seràfica, que presideixen al Cel Francesc i Clara d'Assís, s'haurà aumentat amb un nou fill que seguí les petjades dels pares; però deutors, nosaltres, a l'eminentíssim i reverendíssim senyor cardenal Fra Josep de Calasanz Vives i Tutó d'un carinyosíssim i immerescut afecte personal, distingida aquesta Diócesis de Vich pel eminent Purpurat amb dolços records, doncs deia que an aquest Collegi de Sant Josep li devia l'haver recobrat la salut, ja que s'hi hostatjà un estiu per a restablir-se d'una perillosa malaltía, fundador del convent de Caputxins de la ciutat d'Igualada, català insigne que mai oblidà i sempre estimà coralment a son país i per damunt de tot, sacerdot d'admirable virtut, pietat i il·lustració, al fer saber per medi d'aquest Butlletí a la reverent clerguesia de nostra estimada Diócesis la mort de l'insigne cardenal, no podem menys que recomanar-lo a ses oracions perque per molts títols és mereixedor del nostre agraiment.

R. I. P.

† El Bisbe de Vich.

A Centellas

Festes Constantinianes

Com a preparació dels solemnials actes realitzats ahir, diumenge, des de dimecres que hi feien Santa Missió els PP. Celestí Matas, B. Recolons i Francisco Ferrer, S. J., que varen lograr omplir de gom a gom la gran iglesia parroquial cada vetlla.

El dissapte a la nit hi arribà el senyor bisbe de Vich doctor Torras i Bàges, essent rebut a l'estació per una grandiosa gernació que l'aclamà amb gran entusiasme i el reverencià respectuosament. Al passar pels carrers del poble se li tributà una afectuosa ovació.

Les lluminaries públiques i cases particulars, ja quasi bé llestes, varen lluir tot el vespre, causant un efecte sorprenedor.

Diumenge al matí el senyor bisbe va celebrar missa de Comunió general, amb plàtica preparatoria pel P. Matas. Van acostar-se a la Sagrada Taula molts centenars de fidels, essent un acte de pietat molt reconfortador.

Aspecte de la festa

Totes les cases del poble ja tenien acabats llurs adornaments i presentaven un aspecte de gran joia popular. A l'entrada del poble, per tots indrets i per molts carrers, hi havía arcs de triomf de ramatge amb llegendes allusives al triomf de la Creu, i banderes catalanes i espanyoles.

Causava agradable sorpresa'l veure que quasi totes les cases, des del xalet més aristocràtic fins a la rònega caseta dels barris de Munt o de la Barceloneta, tots exterioritzaven sos sentiments cristians, prenent part a la festa tenint balcons i finestres adornats amb el signe de la Creu, damunt de rics domaços de seda o draps de virolats colors, molts dels colors de la bandera catalana, i els carrers enramats amb pins trasplantats, feixos de canyes verdes o mates de boix, donant al poble un encisador aspecte de festa.

En varis llocs del poble s'hi havien preparat capelles per a l'acte de la professó de la tarde. L'artística i antiquíssima creu gòtica del Passeig, se la vestí de flors i verdor, amb molt gust artístic. La creu de ferro del portal de Munt, les comares del barri l'adornaven amb poms de flors i la cobricelaven amb un templet de canyes. Ambdues tenien un altaret.

S'hi veia molta gent de la rodalía.

L'ofici religiós

A les deu hi hagué ofici solemnial celebrant de mig pontifical el senyor bisbe. El chor del Foment Católic i la Schola Cantorum cantaren molt bé una hermosa missa gregoriana de Haller, dirigida per l'organista mossèn Ramón Codinach. El P. Ferrer predicà amb gran eloqüencia sobre'l triomf de la Creu.

Al temple hi havía l'Ajuntament i demés autoritats, i una grandiosa concorrencia, entre la qual s'hi veia a les distingides i elegants dames i damiseles de la colonia i del poble.

Després de l'ofici foren en gran número les families que anaren a besar l'anell i oferir llurs respectes al senyor bisbe, que per a cada hú tenía una paraula amable, emportant-se'n les més corals simpatíes de tothom.

A les dues, des de Hostalets de Balenyà el senyor Bisbe de Barcelona doctor Laguarda vingué a saludar al doctor Torras, i després tornà als Hostalets, on hi acaba de passar la convalescencia de sa malaltía.

La professó

Sigué una grandiosa manifestació de la religiositat del poble. Hi anaven més de 80 nenes amb pendonets blancs i una creu blava; altres tants nens amb pendonets de variats colors amb creus, i un d'ells, anomenat Bonaventura Roca, en el penó hi portava l'escut de LA VEU DE CATALUNYA, dibuixat, i al damunt la creu; prop de 300 donzelles i unes 50 senyores amb ciris i blandons, entre elles n'hi havía que portaven la característica caputxeta negra; una música-orquestra, més de 150 homes amb atxa (el penó principal el duia don Josep Oller), uns 20 sacerdots, el senyor bisbe portant Nostr'Amo sota tàlem, una secció de la guardia civil, distingides personalitats de la colonia i del poble, l'Ajuntament presidit per l'alcalde don S. Ripoll, el president de Sala senyor Cereceda, el diputat provincial del districte senyor Fàges i el jutge municipal don B. Costa.

Mai a Centelles s'hi havía vist una tan lluida professó. Pels carrers hi havía una gran gernació, que, amb carruatges de tota mena, hi havien anat des de Tona, Taradell, Hostalets, Castelltersol, Sant Feliu, Aiguafreda, La Garriga i Figaró, i que presencià el pas de la professó amb el major respecte i religiositat.

La professó s'aplegà tota a la plaça on l'artista Baixeras hi havía muntat un altar, dalt d'una estrada que tenía per dosser un arc de molt bon gust i un hermós tapiç pintat amb la Creu i els signes dels evangelistes i una hermosa franja lluint una ben combinada lluminaria.

El senyor bisbe va posar el Santissim damunt l'altar, es va cantar l'Himne Constantinià, amb acompanyament de música, el «Tantum ergo» de reserva i es donà la benedicció. El P. Recolons pronuncià un sermó per a cloure la missió i el senyor Bisbe donà pontificalment la benedicció papal.

Foren uns moments de gran solemnitat: aquelles grandioses cerimonies del culte, la gernació que omplía la plaça, balcons i finestres plens de gent, adornats amb rics domaços i amb gran lluminaria elèctrica.

Lluminaries

Eren nombroses, des de l'enfilall de gotets lluminosos a la veneciana, bombes japoneses, atxes o la fastuosa lluminaria elèctrica. Cridava l'atenció la del xalet de l'alcalde don S. Ripoll, que acusava les principals línies de l'artística fatxada, adornada amb garlandes i banderes, la gran creu que surmontava la fatxada del xalet del doctor Guerra, ovirant-se a gran distancia; la rica lluminaria del casal Prat-Marsó, la severa de can Aguilar, amb atxes, i moltes altres que sentim no saber sos noms per a continuar-los en aquesta relació.

Cridava molt l'atenció la gran creu lluminosa que hi havía al davant de la central d'electricitat, aprop de la fàbrica d'Estevanell. L'intensitat de la llum era de moltes mils bugies, i això feia que il·luminès un bon espai d'aquella fondalada de l'altre costat de la vía del ferrocarril.

Aquestes lluminaries han sigut de les més esplèndides que s'han fet amb motiu de les festes Constantinianes en tots els pobles de Catalunya.

Vetllada

La gran nau del temple parroquial se cubrí amb grans draps i quedà convertida en gran sala on celebrar la vetllada literaria musical. Sota un doçer de domàç carmesí, el senyor Bisbe ocupava la taula presidencial, posada al mig del presbiteri. L'acompanyaven les autoritats i personalitats de la Comissió organitzadora i senyors sacerdots. Hi havía tot el poble, i s'hi distingíen les dames i damiseles de la colonia estiuejadora, lluint totes elegants vestits.

La banda militar de Mérida tocà una sinfonía, el senyor econom pronuncià un hermós discurs d'obertura; el senyor Salgot llegí una inspirada poesía «Centelles i la Creu», i el senyor Llavina «La creu triomfanta» de la poetisa Antonia Bardalet; els senyors Muset i Amich tocaren l'«Andante de la IX sinfonía» de Beethoven; el nostre bon amic el doctor en Filología Pere Barnils (que és fill de Centelles), llegí un interessant enfilall d'inspirades poesies sobre les Creus de Centelles: la creu dels albats, la dels còssos grans, la creu al coll, la de Jesús Nazareth; la dels improperis, la den Josep Pere Xisco, les dels Vía-Crucis, la dels Dolors, la del passeig, la de la torra, la del cementiri i la del carrer d'amunt, tractades l'una en sentit històric, l'altra descriptiu, o donant-li un caient líric, o considerant-la artísticament, etc., fent aixís un bell inventari de totes les velles creus caraterístiques del poble. El doctor don Jaume Guerra, de la Junta Diocesana, d'Acció Católica, de Barcelona, va llegir un conciensut discurs sobre l'herencia del Decret de Constantí, fent-hi gala d'un bell estil i de sos coneixements històrics; el chor del «Foment Católic» cantà l'«Himne Constantinià», i l'eloqüent orador sagrat P. Joan B. Recolons pronuncià un hermós discurs sobre el trascendental acte que's solemnitzava amb aquelles festes. Tots foren aplaudits amb justicia i amb molt d'entusiasme.

La vila de Centelles pot gloriar-se d'haver prés una part principalíssima en les grandioses festes que en commemoració del XVI centenari de la lliberació de l'Iglesia Cristiana s'estàn celebrant en nostra terra.

Polítiques

Varies

—El tribunal de l'Audiencia provincial de Girona ha proferit sentencia en la causa criminal que's seguía sobre injuries greus per escrit i amb publicitat inferides al Rvent. don Ameri Torró, Pbre., ecònom que fou de Sant Medir; i ha condemnat al redactor de «El Autonomista», Frederic González Parcet, com autor confés de dit delicte, a la pena de tres anys, sis mesos i vintiún dies de desterro a cent kilòmetres de distancia, multa de mil pessetes i pagament de costes, imposant ademés a dit periòdic l'obligació de publicar la sentencia condemnatoria.

Sostingué l'acusació en nom del sacerdot injuriat, l'advocat d'aquell Il·lustre Col·legi don Santiago Masó, i defensà al redactor de «El Autonomista», l'advocat i diputat provincial don Frederic Frígola.

Avui se posarà a la venda la segona edició del primer número del periòdic «Valencia», porta-veu de la Joventut Valencianista d'aquesta capital, el qual, com saben els nostres lectors, està dedicat en la seva totalitat a don Teodor Llorente, del qual hi hà la biografía i algunes poesíes. Com homenatge de Catalunya, Mallorca i Valencia, publica poesíes den Francesc Matheu, Costa i Llovera i Jacinto M.ª Mustieles, junt amb treballs dels senyors Francesc Cambó, Pere Corominas, D. Martí i Julià i E. López Chavarri.

D'espectacles

Circ Eqüestre (Tivoli)

L'inauguració, que tingué lloc el dissapte, del Circ Eqüestre al Tívoli, fou un aconteixement degudament celebrat pels aficionats an aquest espectacle (del que'ns veiem privat fa tres temporades), emplint l'espaiós teatre de tal manera, que a la porta sortiren els cartellets participant haver-se despatxat totes les entrades i localitats.

Fou una festa en la que hi regnà per sobre de tot l'imperi del clown, tant anyorat pels menuts i... pels grans. Els pallassos, tant estimats pel públic nostre, que sab compendre'ls i els ha cuidat sempre amb especial afecte, actuant dins del seu medi, amb una pasta i entremig dels demés artistes, donaven la nota més interessant de la vetllada, donant l'explicació del seu gran èxit.

N'hi hagueren per a tots els gustos i per a delectar a tothom, comptant-hi les parelles de Mariano i Toti, Gil i Fillis i més de mitja dotzena de tontos, els veritables clowns, artistes agudíssims tots ells, presentant números rublerts de gracia, de bon gust i xistos exquisits, barrejats amb salts i contorsions que'ls valgueren grosses ovacions.

Cal dir en honor a l'empresa a qui devem agraiment els concorrents d'anys an aquests espectacles, que mai haviem fruit d'un programa tan complet, tant variat i a tan alt nivell de conjunt. Sobresurten però Mis Tiger Lilly amb els seus balls acrobatics; Mille Texas a la corda fluixa; The Rivels barristes còmics, exquisits i acrobates per a tots gustos, de nom.

Trio Cesarcos, Les Andreu i Le Debouch; les contorsionistes Sisters Deybea; Mr. Aoyl i Mis Sidha, The Dellas equilibristes; el jockey Cholot, etc.

No cal dir que un programa tan variat i tan llarc satisfeu de debó a la concorrencia, entre la que s'hi veien les més distingides famílies de la nostra bona societat, aplaudint-se de gust a tots els artistes, que satisferen fins als més exigents.

Augurem una brillant temporada, congratulant-nos de que s'afermi un espectacle que creiem que feia ben bé falta entre'ls innumerables de la nostra gran ciutat.

FANTASIES

Entrada de tardor

Mai és tan hermós el camp—i qui diu camp diu serra i qui diu serra diu platja—com quan s'hi va; mai és tan hermosa la ciutat com quan s'hi torna, en aquest temps de la tardorada.

En el trànsit de l'estiu a la tardor, passa a Barcelona un fenòmen curiós. S'escursen els dies, la nit s'avença a cada un que'n passa i, encara que's refresqui la temperatura, segueix essent estiu. Però tot d'una, sense que aparentment rès ho justifiqui, sense que's noti una esgarrifança més que'l dia abans, sense que a cop d'ull ovireu major o menor concorrencia de ço que—segons aquells bons concellers del segle passat retrets per en Francesc Puig en un dels seus interessants articles sobre la Barcelona vella—se conté en la denominació de «viandanza holgante», sentiu un vespre, a encesa de llums, ja sigui a les Rambles, ja al carrer de Ferràn VII, l'impressió de què en aquell mateix punt, ni un batec avant, ni un sospir enrera, està acabant-se l'estiu. Fa cinc minuts, quan heu sortit de casa, encara ho era; i al topar per l'escala el vef del pis de sobre, que, moll de suor, arribava amb gran pressa per tal de poder dedicar cinch minuts més a la feina supletoria, —que li paguen apart i sense la qual «no sab còm s'ho faría»,—encara us ha semblat que feieu mal fet de sortir amb l'americana de llaneta en comptes de la de fil. En canvi ara, d'aquest precís moment enllà, us sembla que'l barret de palla amb el qual saludeu a la muller d'un amic, tota enfredorida dintre l'abrio de mig temps, ja ha fet a tots.

—Malaguanyades quinze pessetes — penseu.

I feu el determini de no gastar-n'hi cap altre any més de quatre o cinc.

Mentrestant, procureu explicar-vos per quins cinc sous heu entrat sobtadament de l'estiu a la tardor; i no ho conseguiu. Deambuleu per les aceres, us atureu davant dels aparadors resplandents, feu barretades a dreta i esquerra... ¡Ja hi som, ja!: és ben bé «allò» mateix de cada any. La ciutat torna a ser la ciutat i els únics que no se n'adonen són els que n'havíen fugit. En canvi els que hem tingut la sort de no moure'ns—quan la guineu no'n pot haver, diu que són verdes—notem perfectament el canvi i això'ns consola de l'aburriment del passeig de Gracia en les nits estivals i de les discussions armades entre companys per triar el lloc on podríem passar millor la vetlla i resoltes sempre, quan algú, entre onze i una, trobava punt a propòsit, per l'acord unànim de què ja era massa tard i el corolari de què si acàs, un altre dia, no arribat encara avui, ja veuríem.

Gracies a Deu que això s'ha acabat; ja's comencen a obrir les sales d'espectacle.

Aquest any cabalment la tardor serà senyalada per les obres de reforma que's realitzen en dos dels nostres teatres més característics—Romea i Novetats—a fi i efecte de posar-los, almenys, a l'altura dels cinematògrafs. Veiam si a l'últim les empreses entendràn que els teatres no són llocs de tortura, sinó d'esplai, i procuraràn que un-hom si trobi bé. A Novetats—únic dels dos obert—s'han suprimit al pati els setis i respatllers de cartró-bronzo, principals causants —segons el meu lleal saber i el meu no menys lleal entendre—de la tan pregonada crisi teatral. Per altra banda, avui una senyora neta i endreçada pot ocupar una llotja, sense que'l seu vestit contrasti amb l'ambient; i un-hom pot posar la mà a qualsevol columna sense por de trobar-la suosa.

Ara sols falta que, posats els teatres en bones condicions, s'acostumi la gent a tornar-hi. Perque, vaja, cavallers, ja n'hi hà prou. I els que teniu cabals per passar l'estiu a fòra, encara hi veniu més obligats. Direu tal vegada que a l'estiu, excursionant per l'estranger, se us ne van els cabals sense adonar-vos-en. I bé: ja us diré un sistema de partir la diferencia: excursioneu una mica més pels llocs de casa nostra que no coneixeu.

Jo no m'oposo a que visiteu les grans coses que hi hà als altres països. Es més: no tindría cap inconvenient en visitar-les. Me sembla que parlo clar i que no'm dolen prendes. Però si havía de passar aburrint-me tres mesos en un poblet estranger, més m'estimaría dedicar-ne dos a visitar les grans coses nostres. Un estiu podría passar mitja temporada a París i mitja a Mallorca; l'estiu següent mitja a Londres i mitja a Valencia; un altre el dedicaría a Italia, però recordant-me de visitar sobre tot els països que foren catalans i complavent-me en sentir parlar les gents de certs pobles on encara's conserva la nostra llengua; al següent recorreria tot el Pirineu—el d'enllà i el d'encà—duent-me'n per companyía els versos que va dedicar-li en Maragall, sobre tot la «Glosa»; i finalment—¡què diatsus!—també'n dedicaría algún a conèixer la Catalunya propiament dita. Perque ¿voleu dir que no pot tenir interès per als catalans, conèixer tots els monuments de la seva terra? A mí'm sembla que sí. I no obstant, n'hi hà molts que han estat a l'altre part de mon i mai han tingut la pensada de visitar Poblet o Santes Creus; n'hi hà que us dirien quantes pedres té la Catedral de Burgos i no saben rès de les de Tarragona, Palma, Valencia, Lleida, Girona, i tantes altres com ne tenim d'esplèndides, sense comptar la de Barcelona; i n'hi hà, finalment, que us parlaràn de qualsevol edifici públic de qualsevol sub-prefectura francesa i no coneixen la nostra Sala de Cent ni les maravelles del Palau de la Generalitat.

Sort que la benemèrita societat de atracció de forasters, amb els seus quaderns de propaganda, fa notar als catalans les coses atraientes que tenim aquí i que si fossin ben conegudes per tots els catalans, no hi hauría manera de què cap d'ells deixés de ser catalanista.

Apa, doncs, una mica de bona voluntat per part de tots, i la partida és nostra.

SNOB.

A 2.ª pàgina

SPORT

Teatres

LIRIC

Al Teatre Còmic s'ha fet l'estrena de la sarsuela en un acte «Las triunfadoras», llètra dels distingits periodistes barcelonins don Joan Josep Pou de Barros i don N. Pardo Bayo, amb música del mestre Pastallé.

L'obra és ben agradable i molt superior a moltes del mateix genre que'ns arriben de fora, després d'haver obtingut a Madrid èxits sorollosos. Els seus personatges són ben dibuixats i les escenes ben jugades. La nota picaresca de bona llei, manté les principals situacions de l'obra.

El públic la va rebre amb molts aplaudiments, fent repetir alguns números de música. El mestre Pastellé s'ha revelat amb aquesta partitura un compositor de condicions ben remarcables.

L'execució no va pas ésser ajustada del tot. Cal consignar, emprò a la gentil Mercè Gay, que va estar ensopegada, i que, com sempre, va saber-se fer aplaudir. La senyoreta Sanchez i la senyora Gómez també van estar bé, així com els senyors Bergés i Castillo, que van tenir moments deliciosos.

Lo de l'Art fabril

Solució d'un conflicte

El senyor Die i Mas va manifestar anit als reporters que havía parlat amb els patrons i obrers de la casa Portabella i que havia quedat solucionat el conflicte que hi havía en aquella casa.

De Reus

El nostre corresponsal de Reus ens comunica que ahir tarde van reunir-se els obrers de l'art fabril d'aquella ciutat per a escoltar les impressions del delegat que havía concorregut a l'assamblea celebrada el dissapte a la nit a La Constancia.

Els obrers reusencs van acordar enviar delegat a l'informació verbal de l'Institut de Reformes Socials.

D'Olot

Vuit fabricants d'Olot han avisat al president de la Junta de Reformes Socials, que el próxim dissapte tancaràn les seves fàbriques, per convenir aixís als seus interessos molt quebrantats a causa de la última vaga de l'Art Fabril.

De Vilanova

Se'ns diu que a la fàbrica Mata ha sigut despedit tot el personal, lo que, desgraciadament, evidencia que el paro de dita industria, que's creia com cosa circumstancial, té tots els caràcters de definitiu.

Sport

Natació

El diumenge al matí se disputaren a la platja dels banys de Sant Sebastià, devant de forsa concorrencia, els Campionats d'Espanya.

Per el de 60 metres, se feren 4 sèries de 6 nedadors, totes llundissimes, arribant a la final en aquest ordre: Conesa en 46" 2|5, Miquel 51 2|5, Quintana 52", Mestres, Ll. Cuadrada.

A la de 1.500 metres hi concorregueren dotze nedadors, dels que s'en retiraren alguns, guanyant molt bé en Joaquim Cuadrada en 27' 14"7, Rodriguez 31' 8", Costa de Badalona 34', Salat, Aysa, Rosell, Haenschfeld.

Finalment se feu un concurs de salts, classificant-se: Galofre, Bolot, Viñas, Quintana, etc.

Fou una festa interesantíssima baix el punt de vista sportiu, elogiant-se un cop més al C. N. Barcelona.

Futbol

Per la Copa Camper jugaren al camp del Barcelona els Clubs Universitari i I. B. H., guanyant el primer per 3 a 1 amb el següent equip: Cuervo, Puntas-Varela, Perez-Alemany-Conells, Azores-Torrents-Batlle-Armer-Bertràn.

***

Al Camp del New Catalonia jugaren la segona semifinal de la Copa Valentí els Clubs Espanya-Stadium, que feren un partit interesantíssim, dels millors jugats en el present concurs; si bé dominat en la primera part pels de l'Espanya, es va equilibrar després el joc, acabant el partit empatat a un tanto, després de prorrogar-lo 10 minuts.

El dimecres se repetirà el partit.

***

El dissapte se reuní la Junta de la F. A. C., aprovant els estatuts de la nova Federació. Altra tant se feu en una reunió dels presidents dels Clubs adherits a la Catalana, celebrada també el dissapte.

Com a conseqüencia, el dimars se celebrarà a les nou del vespre, al local del carrer dels Arcs, la Junta de constitució definitiva de la nova Federació Catalana i elecció de càrrecs.

Pilota

Ahir al matí se jugaren al Frontó els partits anunciats.

El primer fou guanyat pels senyors Martinez-Arana, contra Sunyer-Vendrell, vermells, que quedaren a 35. El segón pels senyors Torras-García, contra Bó-Fin, que perderen per 7 tantos.

El dimars al vespre se inaugurarà la temporada al Frontó Comtal, amb un escullit quadre de pelotaris, que promet lluites interesantíssimes.

CORREDISSES

Els Jocs Florals de la Bonanova

En el local del «Ateneu de Sant Gervasi» es celebraren ahir tarde els jocs florals organitzats per el «Centre de Defensa Social de la Bonanova».

Als acords de la banda «Bonanova» pujà a la presidencia la comitiva, de la que formaven part els regidors senyors Pañella, Vallés i Pujals i Vallet, el rector de la Bonanova doctor Estebanell, junt amb altres personalitats.

Es llegí un telefonema del mantenedor el diputat provincial de Valencia senyor Perez Lucia anuncant l'enviament d'un treball per a ésser llegit, treball que no fóu rebut a temps.

El secretari llegí la memoria reglamentaria examinant la qualitat dels treballs presentats. A continuació llegí el veredicte.

Resultà guanyador de la flor natural el Llorejat literat en Jaume Boloix i Canela per la poesía «Bonanova», lema «Montanya amunt». En feu ofrena a la distingida dama donya María Eugenia Surroca de Pañella, esposa del nostre estimat amic i company el tinent d'alcalde don Ramon Pañella.

La Reina de la festa, del braç del poeta guanyador, ocupà el trono en mig de grans aplaudiments. Seguidament es llegí la poesía premiada. Obtingueren els accessits en Josep Mª Vidal i Pomar, en Jesús B. Joaniquet i en Anselm Clavé Soto.

El premi del Sr. bisbe no s'adjudicà. El de l'alcalde de Barcelona fou concedit a don Joaquim Ayné i Rabell pel treball titolat: «Fivaller i Ferràn d'Antequera».

El de don Raimon d'Abadal se l'emportà el senyor Boloix i Canela. El de don Eusebi Bertrand i Serra a una sardana, fou partit entre els mestres Lluis Alsina i Cortada i Sanxo Marraco. El de don Ramon Pañella, a donya Remei Morlins d'Andreu. El de don Rafel Vallet, a n'en Josep Mª Vidal Pomar. El de don Jaume Amet, a don Lluis Romeu, Pbre.

El premi del senyor Saenz es concedí a donya Carme Karr, per son treball «Somnis», llegint-lo l'Adrià Gual.

L'Arthur Masriera fou llorejat per son «Stramps en llaor den Maragall». Foren premiats també en Lluis Tintoré i Mercader i en Josep Ciurana Major.

El doctor Estebanell pronuncià el discurs de mercès. Cantà un himne a la ginesta, flor representativa de la terra catalana. Elogià a la Reina i concellers de Barcelona que assistien a l'acte. Donà expressives mercès a tots. Acabà dient que la plassa de la Bonanova era el lloc indicat per aixecar un monument a n'en Maragall i que aquesta idea la ofería a la consideració dels representants de la ciutat, especialment an aquell patrici il·lustre de la nissaga dels Robert i mossen Cinto, vei de la barriada i que's diu don Raimón d'Abadal. Seguidament el senyor Pañella, amb les paraules de rúbrica, acabà la festa.

Sorgà'nitzà tot seguit una comitiva que's dirigí a l'iglesia parroquial on la Reina de la festa feu ofrena a la Verge de la Bonanova de la flor natural, mentres l'«Escola Choral Martinenca» entonava la Salve.

Després a la plassa la mateixa entitat choral donà un concert, acabant amb «La Patria Nova» den Grieg.

Govern civil

Tranquilitat absoluta

Ahir van celebrar-se tots els actes polítics que hi havía anunciats, sense que s'alterés en lo més mínim l'ordre.

El descans dominical

Durant el dia d'ahir se van fer 150 denuncies per infracció de la llei del descans dominical.

Del Marroc

(PER TELEFON)

El plan den Marina

Madrid, 21, 9'15 nit.

El corresponsal de «El Imparcial» a Ceuta senyor Ribera, comunica que, una vegada que Laucien està convertit en un important dipòsit de municions de boca i guerra i emplaçats els blockaus en el camí de Tetuàn al Rincon i Ceuta, per a facilitar les comunicacions entre aquestes poblacions, en la desena primera d'octubre el general Marina empendrà una amplia operació per a ocupar el zok del Jemis.

En l'operació hi pendràn part les forces de Tetuàn i Ceuta i l'esquadra.

L'operació serà molt semblant a la realitzada a Atlaten en 1909. Allavórs s'atacà el Gurugú per l'espatlla, i aquell plan, com s'esperava, provocà, amb el desallotjament de l'enemic, el terme de de la campanya.

Aquí, amb l'ocupació del Jemis, agafem als angherins entre tres focs, i, impedint-los tot moviment, quedaràn reduits a l'impotencia, perque el circol de nostres posicions, en el centre de les quals quedarà la kàbila de Anghera, li impedirà tot contacte amb el reste de l'enemic.

Telegrama oficial

Madrid,22, 12'30 matí.

Tetuàn. — Alt Comissari a ministre de la Guerra.

Avui s'ha conduit un convoi de queviures a Laucien i rellevat la meitat del personal de les dues bateries de posició de dit punt, quedant de guarnició, revistat. Arapiles, que protegeix gran port del pont. Les forces manades pel General Aguado han practicat una operació, creuant-se alguns trets. El general Aguilera ha inspeccionat la posició de Laucien i ahir va quedar terminat el blockaus, n.º 7.

El soldà

París, 21, 11'57 nit. — Mogador.—Precedit de la columna del general Brulard, que va arribar ahir tarda, aquest matí, a les nou, ha arribat el Soldà, amb el seu seguici.

El creuer «Du-Chayla» i les bateries de terra han fet les salves de ordenansa.

Les autoritats consulars i indígenes han acudit al campament imperial, establert a Diabet, a cumplimentar al Soldà.—Havas.

A l'estranger

DE RUSSIA

Mort d'un aviador

París, 21 8'10 nit. — Sebastopol. — El tinent aviador Fischez ha caigut desde uns 200 metres d'alçada, morint al cap de poca estona. — Havas.

DE FRANÇA

França i Espanya

París, 21, 8'17 nit. — Segons comuniquen de Berlín, el «Berlinez Tageblatt» publica un article sobre les relacions franc-espanyoles que és molt comentat.

Diu que si Espanya entra en la Triple Entente reforçarà en aquest agrupament de potencies els elements de pau. Els bastarà a Espanya i França ser fortes per a fer fugir als ultramontans pangermanistes.

«Le Petit Parisien», parlant del pròxim viatge de M. Poincaré a Espanya, diu que actualment regnen la confiança i la cordialitat entre França i Espanya. Se pot arribar a un pacte més formal i més estret per a ambdos países, però aquestes qüestions no poden ser ressoltes sinó després de madura reflexió. — Havas.

La conquesta de l'aire

París, 21, 8'35 nit. — Versailles. — Avui l'aviador Pegoud ha continuat les seves interessants experiencies al Aerodrom de Buc.

En la primera experiencia, després de enlairar-se a considerable alçada, ha fet decantar l'aparell, de manera que una de les ales anés enlaire i la altra cap avall, i en aquesta posició ha volat durant uns quaranta segons, recobrant després l'aeroplà la seva posició normal i aterritzant sense novetat.

Al cap de poca estona ha tornat a enlairar-se i ha repetit l'experiencia realitzada fa alguns dies, o sigui tombar l'aparell i volar estant l'aviador cap per avall, i ha acabat aquesta volada efectuant el «looping the loop».—Havas.

Fransa i Grecia

París, 21, 8'58 nit. — El Rei de Grecia ha rebut aquest matí al ministre de Negocis estrangers de França, M. Pichon, celebrant una detinguda conferencia.

Després s'ha dirigit el Rei Constantí al Clissen, aon ha sigut obsequiat amb un esmorzar pel president de la República.

El monarca grec ha entregat a M. Poincaré la gran creu de l'ordre del Salvador, de Grecia.

Al final del banquet s'han canviat afectuosos brindis.

M. Poincaré ha assegurat que França continúa essent amiga lleal de Grecia, com mai ha deixat de ser-ho; ha recordat la fidel amistat del Rei Jordi envers la França i ha acabat bebent pel Rei Constantí i per la grandesa i prosperitat de Grecia.

El Rei Constantí ha expressat la seva gratitut pel valiós i constant apoi de França per a les reivindicacions de Grecia i la defensa dels interessos vitals del seu país i per la preparació que per a la lluita suprema ha rebut de l'eminent missió militar francesa. Ha acabat alsant la copa pel manteniment i desenrotllo de la tradicional amistat dels dos països, per M. Poincaré, per la senyora del president i per la grandesa i prosperitat de la França. — Havas.

DE VENEZUELA

Contra en Gómez

París, 21, 11'12 nit.—Nova York.—Don Josep Fernàndez, quefe dels constitucionalistes venezolans, ha marxat cap a Trinidad.

Esper alograr la destitució de l'actual president de Venezuela, general Gómez. —Havas.

D'ITALIA

Mort d'un ministre

Paris, 21, 11'35 nit. — Roma. — Comuniquen de Cossano que aquesta tarde, a les 5'40, ha sofert un atac cardiac, mentres pronunciava un discurs al final d'un banquet, el ministre de Comunicacions senyor Calissano, morint una hora després.—Havas.

D'ANGLATERRA

Desordres a Dublin

Paris, 22, 1'15 matinada. — Dublin. — Aquesta nit han ocorregut greus desordres.

La multitut ha assaltat els tramvíes.

La policía ha donat algunes càrregues, resultant nombrosos ferits.—Havas.

D'ORIENT

A l'Albania

París, 21, 11'20 nit. — Salónica.—A l'Albanie regna la més espantosa anarquía.

En Mufid-Bey, ministre de Negocis estrangers de Turquía, al tornar d'un viatge per varies capitals europeas, ha concentratr àpidament als seus partidaris, amb l'objecte de marxar contra Essad-Pachà, qui té issada la bandera austriaca a Tirana, i ha demanat al governador de Valona que entregui la ciutat. —Havas.

Espectacles

Teatre Principal Empresa Princep Alfons i Projeccions. — El Cine de moda d'estiu més fresc i còmode.—Centre de reunió de la societat elegant de Barcelona. — Avui, dilluns, canvi de programa: «El pliego del Estado», «El actor de cinas», «La Condesa Sharas», «Especulador de cereales» (Nordisk), «Una intriga en la corte de X» (Nordisk). Programa de gran èxit. Preus: general 0'15; platea i primer pis 0'30; preferencia 0'50; palcos dues pesetes.

TEATRE DE NOVETATS

Gran Companyía d'Opereta Italiana de AMADEU GRANIERI

Avui, dilluns, nit, a un quart de deu, Per primera vegada la famosa opereta en 3 actes

La Casta Susana

Demà, dimars, estrena en aquest teatre de l'opereta en 3 actes «La Corte de Napoleón».—Dimecres, festivitat de Ntra. Sra. de la Merce, tarda i nit dues grans funcions.—Se despatxa en contadoria.

Aviat: «I Molini a vento» (Molinos de viento).

Cine Eldorado Teatre de Catalunya Avui, dilluns Tarde i nit

Estr na sensacional

El hombre que asesinó

Pel·lícula altament dramática, de gran interès i emoció, de 1025 metres. Pathé color.—Estrenes de «Historia de muñecas», «Una confusion horrorosa», «El alfiler de Salustiano», «El distribuidor automático» i «Los Gilten's». — Completaràn el programa «Revista Pathe», «La sinonestación» i «Cirugía moderna». — Dimars estrena de «La guerra y la paz».

Saló Catalunya

Elegant i predilecte Cine. - Notable quintet. —

Avui dilluns moda

Programa extraordinariament grandios

A petició de numerosissimes persones que no els ha sigut possible admirar la grandiosa pel·lícula

Los últimos dias de Pompeya

y de moltissimes més que desitjen sabore ar novament dita obra d'art, aquesta Empresa s'ha vist obligada a prorrogar per dos dies més, l'exhibició de tan colossal cinta, lo que fem públic per a demostrar l'exit obtingut amb la mai prou ponderada maravella

Los últimos dias de Pompeya

editada per la casa PASQUALI i per compte dels senyors VAY i HUBERT. El Saló Catalunya va adquirir l'exclusivitat d'estrena per a Barcelona.

Altra magnífica i sensacional ESTRENA per avui dilluns. Aquesta Empresa, desitjosa de correspondre al favor que'l distingit públic li manifesta, ofereix avui un programa incomparable amb l'estrena de la pel·lícula **única i exclusiva**

Abandono desesperado

1.500 metres,

de la casa «Itala Films», protagonista

Sra. Italia Almirante Monzoni

Asumpte altament sentimental i ple de situacions dignes de llonsa. Sa interpretació es impecable, la direcció escénica es de lo millor que s'ha vist i en quant a la presentació es un devassall de bon gust.

A pesar de projectar dues grandioses pel·lícules de **gran art, úniques i exclusives per a aquest Saló**, com son

Los últimos dias de Pompeya

i

Abandono desesperado

regiràn els

Preus corrents

Creiem per demés insistir sobre l'importancia del programa d'avui, puix la serietat d'aquesta Empresa ha demostrat sempre que mai dona menys de lo que ofereix.

LOS ULTIMOS DIAS DE POMPEYA

i

Abandono desesperado

son dos monuments de l'art cinematográfic.

El notable quintet d'aquest Saló seguix sa carrera triomfal.

SALA MERCÈ

Cinematógraf i grutes

Inauguració de la temporada d'hivern

Programa esplèndit

Tarda i nit escullides sessions

Pel·lícules sensacionals i de gran novetat

Estrena de les incomparables

Al timó (Nordisk) 1.009 mts.

Francesos i mexicans 500 mts.

Ultim dia de les cintes emocionants

La filla de la selva, 700 m. - Vida d'institutriu, 1.000 m. - La conciencia del procurador, 700 mts.

GRUTES MARAVELLOSES

Grans atraccions Original espectacle

EL PALAU DE LA RIALLA

MES TELEGRAMES I TELEFONEMES

DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

Homenatge

Lleida, 21, 1'5 tarde.

S'han celebrat les festes en honor del fill adoptiu d'aquesta ciutat i mestre jubilat don Mariàn Aguilar.

Hi hà près part una concorrencia molt nombrosa i s'han pronunciat discursos enaltint l'obra de l'homenatjat.—Rahona.

La «Gaceta»

Madrid, 21, 9'15 nit.

La «Gaceta» publica:

R. O. resolent una instancia del registrador excedent de Lleida, senyor Corbella, i nomenant-lo, accedint a lo sollicitat i sense consumir torn, per al registre de la propietat de Peñaranda de Bracamonte.

Altra resolent que no degué suscitar-se la competencia promoguda entre el governador de Lleida i el jutge de instrucció de Borges Blanques.

El governador de Barcelona

En la conferencia que anit celebrà el senyor Francos Rodriguez amo el ministre de la Governació, sembla que el governador de Barcelona va fer indicacions al senyor Alba de que's proposava entregar la seva dimissió al president del Consell quan aquest regressi a Madrid.

El senyor Alba tractà de convèncer al senyor Francos Rodriguez per a que desistís de la seva actitut, perque el Govern públicament havía manifestat en diverses ocasions que estava satisfet de la seva gestió.

El senyor Francos Rodriguez va insistir en que la vida agitadíssima que ha portat durant la vaga l'obliga a descansar una temporada i per a això creia abans un dever presentar la dimissió del seu càrrec.

Es molt probable, segons se diu, que el comte de Romanones quan regressi de San Sebastiàn logri convèncer al senyor Francos Rodriguez per a que no insisteixi en la seva actitut i si el seu estat de salut l'obliga a descansar uns dies se li concedirà l'oportuna llicencia.

En García Prieto

Madrid, 22, 12'30 matinada.

En el primer exprés de San Sebastiàn ha tornat el senyor García Prieto, acompanyat de la seva filla gran.

A l'estació ha sigut saludat per alguns amics particulars.

Poc després ha marxat en automòbil a la seva casa de Torrelodones.

En Luque

El ministre de la Guerra ha passat el dia a Toledo.

Amb arreglo a l'article 29 de la llei electoral ha sigut declarat diputat provincial pel districte del Palau don Serafí Adrame, que's presentava amb el caràcter de ministerial.

En López Muñoz

El dimars vinent, després del Consell, se proposa marxar a San Sebastiàn el ministre d'Estat.

L'ex-capità Sanchez

Diu el «Diario Universal» que alguns diaris de la veina República diuen que el Consell Suprem de Guerra i Marina tal vegada modifiqui la sentencia del Consell de guerra condemnant an en Sànchez a la pena de cadena perpètua, i cas de tenir de confirmar-se el fallo de l'últim tribunal, és probable que en atenció a la brillant fulla de serveis del penat, que ha guanyat quatre creus personales, els alts poders exercirien la reial prerrogativa d'indult.

Arribada

Ha arribat l'embaixador d'Espanya prop del Quirinal, que dintre cinc o sis dies tornarà a Roma.

Mitinz

A les deu del matí s'ha celebrat, a Lux Eden, un miting per a tractar del tema de «Pan, Luz y Tranvías».

Hi ha assistit una concorrencia molt nombrosa.

Han parlat els senyors García Cortés, Largo Caballero, Barrio, Quejido, Pau Iglesias i Robert Castrovido.

Els oradors han defensat calurosament els seus punts de vista.

No s'ha alterat l'ordre.

La presidencia del Senat

Aquesta tarde s'ha parlat en els centres polítics dels assumptes d'actualitat.

Una persona que deu estar ben enterada dcia que els candidats a la presidencia del Senat són tres: don Amós Salvador, el general Weyler i don Joan Navarro Reverter.

El primer creu que ho mereix per la seva historia lliberal.

El general Weyler té en contra valiosos elements del partit, que diuen que l'actitut del general no està degudament definida, ja que sempre ha demostrat certa passivitat.

Ambdós candidats mostren interés en conseguir el càrrec i això fa suposar que el senyor Navarro Reverter podria ser el preferit, com medi de solucionar el plet entre aquells.

Defunció

Ha mort a Madrid l'ex-diputat a Corts i distingit escriptor don Josep Cànovas del Castillo i Vallejo.

Vetllada socialista

Aquesta nit, a dos quarts de deu, s'ha celebrat en el saló gran de la Casa del Poble la vetllada necrològica a la memoria den Bebel, organitzada per la Agrupació Femenina i l'Agrupació socialista Madrilenya.

En tots els discursos s'ha ensalçat la figura del socialista alemany.

Un banquet

Discurs den Romanones

San Sebastiàn. — L'èxit del banquet celebrat en honor del comte de Romanones ha superat tots els càlculs.

Hi han assistit 500 comensals.

Ocupava la presidencia el comte de Romanones, que tenía a la dreta a don Frederic Echevarría, quefe dels lliberals de Vizcaya i al senyor Navarro Reverter, i a l'esquerra al senyor Yusuarte, quefe dels lliberals de Guipuzcoa i don Valentí Gayarre.

A la taula presidencial s'han assegut també els governadors de Alava, Vizcaya i Guipúzcoa, i els alcaldes de Vitoria, Bilbao, San Sebastiàn i Pamplona.

Als postres don Frederic Echevarría ha ofert el banquet al president del Consell i ha dit que el partit lliberal que fa menys d'un any era mort en les quatre provincies, a l'impuls del comte de Romanones va començar a refer-se i cada dia és més gran.

Ha dit que així com Jesús va dir a Llatzer:—Alsat i camina—; el comte havía dit al partit lliberal vizcaí:—Alsat i camina.

Ha afegit que tenía la seguretat de que el triomf de les idees lliberals s'hauría de lograr baix la quefatura del comte de Romanones i ha acabat amb un Visca el Rei!, que ha sigut contestat amb entusiasme.

El senyor Yusuarte, en nom dels lliberals de Guipúzcoa, s'ha lamentat de la falta de protecció i especie d'abandó en que's tenía al partit lliberal en les provincies vascongades i ha acabat brindant pel Rei i el comte de Romanones.

Don Valentí Gayane, en nom dels navarros, ha pronunciat un elogüent discurs lamentant la preponderancia dels reaccionaris en les provincies vascongades.

Ha brindat pel partit lliberal i pel comte de Romanones.

El senyor Bendorain, en nom dels lliberals d'Alava i Vizcaya, ha pronunciat un llarc discurs exposant la necessitat de l'Unió del partit i el desig de que's prescindeixi de personalismes i es dediquin tots els esforços a la defensa de idees.

Després s'ha aixecat el comte de Romanones que ha comensat dient que aspirava a donar satisfacció als llegítims interessos allí representats, per a que ells constitueixin una organització poderosa i forta, perque és precís fer cara an aquelles altres la base i credo de les quals és no donar la llibertat.

Es impossible estar en comunicació amb polítics vascongats i no rememorar aquell problema que constantment és vostra més intensa preocupació.

Vosaltres no us podeu confondre, no us confondreu amb aquells que, fanatitzats per l'obsessió de la tradició política regional, somien amb estats de dret incompatibles amb l'unitat nacional.

La llibertat d'aquesta regió és perfectament compatible amb aquella altra forma d'autonomía administrativa que constitueix la fórmula més perfecta dels règims locals, fórmula que entenc i proclamo que està ja integrada en les obres que el partit regional té que realitzar.

Els més adversaris de l'Autonomía regional, els més partidaris del regisme de centralització tenen que anarse'n a la evidencia quan recorren les poblacions que convenen en aquesta regió, al veure el grau de prosperitat, de riquesa i de justicia administrativa que aquí a tot arreu se respira.

Estem en moments de veritable crisi de partit, perque durant un período molt llarg han estat supeditats a la influencia de unes poques personalitats essent uns i altres com perllongació d'aquesta mateixa obra.

El problema del Marroc és de extraordinaria magnitut i en la política internacional cal treballar per a completar el contingut dels als interesos nacionals.

Proclama la necessitat de cumplir els compromisos contrets i està segur de que tots els sacrificis que fins l'hora present hem realitzat seràn feconds i que la sang generosa vessada per nostre exèrcit rendirà fruits de gloria i contribuirà a la riquesa d'Espanya.

Tot lo que en aquests moments signifiqui descoratjament podria produir-nos gravíssimes conseqüencies.

Després d'aquest período d'acció militar s'imposarà una obra de penetració pacífica que estem preparant.

Amb tot, no poden deixar-se preterits altres problemes nacionals que exigeixen una ràpida solució.

Reconec que tenen raó els que'm censuren pel meu excés d'activitat política, però si política no és fer contacte amb aquells que sostenen iguals principis, jo em declaro pecador empedernit per estar constantment en el camp on se lluita i on són més les amargors que's reben que les satisfaccions que se senten.

He acudit aquí amb el propòsit de no parlar de política, però entenc que les circumstancies no m'ho aconsellen. Me dóno compte exacte de que tinc enfront, en el camp de la política, adversaris que m'esguarden, que esperen, potser amb impaciencia, l'hora de combatre.

No oblido la necessitat de liquidar les responsabilitats contretes, però jo no puc fer-ho sinó tenint davant an aquells que a les meves raons poden oposar-n'hi altres, i el lloc adequat és el Parlament.

Podeu estar segurs de que en un plaç que no excedirà de 30 dies, acudiré davant la representació del país, aon rendiré comptes.

Segur estic de la victoria.

En més d'un any de poder, el Govern ha solventat no poques diferencies dintre d'una gran tranquilitat.

Jo soc optimista perque crec que el que no ho és no pot governar.

Tinc gran fè en els destints del partit lliberal. Segur estic de que l'horitzó d'avui se va a aclarir d'una manera o altra, per aquest o altre camí, però sempre amb les degudes reformes lliberals.

Ha acabat brindant amb expressions de molt sincer afecte i per a que el partit lliberal d'aquesta regió torni a conquistar els esplendorosos dies d'altres temps.

El comte de Romanones, al final, ha sigut ovacionat, donant-se visques al Rei i al partit lliberal, i felicitant-lo els assistents a l'acte.

Notes donostiarres

San Sebastiàn. — A la Sala de Miramar ha donat don Odón de Buén una conferencia sobre Occeanografía.

L'orador ha parlat dues hores. Durant la conferencia hi ha acudit el Rei, acompanyat de l'almirall Matta i alguns palatins.

Explica el conferenciant els principis essencials de la ciencia Occeanográfica i alaba l'obra realitzada pel princep de Mònac en 276 campanyes occeanográfiques.

Durant la conferencia i al final don Odon de Buén ha sigut molt aplaudit.

—Avui han acabat les proves del Concurs hípic, havent-se jugat la Copa de San Sebastiàn i 1.000 pessetes. S'han distribuit 17.500 pessetes en 20 premis.

—S'ha verificat la regata-creuer a San Juan de Luz. El Rei hi hà près part.

—Amb motiu de celebrar avui en Romanones les seves noces de plata, ha sigut obsequiat amb regals, entre ells un del Rei, que consisteix en una valiosa botónadura.

Al rebre als periodistes ha dit que un telegrama de Melilla donava compte de l'assessinat pels moros d'un cantiner.

L'infanta Isabel

Granada. — L'Infanta Isabel ha assistit en la Catedral a una missa de pontifical, entrant i sortint del temple sota tàlem.

El públic l'ha victorejada pels carrers.

Ha sortit en tren especial cap a Madrid. Se li ha tributat una despedida entusiasta.

Abans de partir ha deixat a l'alcalde una quantitat per a repartir entre els pobres.

La condemna den Sánchez i sa filla

Sembla que en la sentencia del Consell de guerra, en lo relatiu, an en Sànchez, el parer dels consellers fou unànim.

Era autor indiscutible d'un delicte complexe de robo i homicidi amb les agravants de premeditació i alevosía, i per a tan enorme delicte marca el Còdi la més greu de les penes.

En quant a María Lluisa hi hagué disconformitat durant la discusió, de dos quarts de dues a dos quarts de quatre, examinant-se i fixant la situació del procesat en el fet de autos.

Alguns jutges disculpaven la perversitat de Lluisa per la desmoralització del ambient en que vivía.

D'aquesta discussió va sorgir el considerar-la complis i no autora, i d'aquí que li fos imposada la pena de 20 anys de reclusió, grau màxim de la penalitat aplicable, no obstant apreciar-se circumstancies modificatives de responsabilitat.

El auditor senyor Pastor, que conexía al detall els autes, va estudiar la sentencia i en el seu informe insisteix, d'acord amb el Fiscal, en considerar a la Lluisa, com autora i per lo tant ... ser condemnada a reclusió perpètua.

De la mateixa opinió és el capità ... neral de la regió, Baràn.

Contra la pornografía

Diu el diari tarragoní «La Cruz»:

Cumplint ordres del senyor gover... dor, la policía ha manat retirar de venda pública l'indecent paperot a ... al·ludim en una gacetilla apareguda ... nostra edició del dimecres, incautant ... de tots els exemplars que trobà en ... llocs de venda.

Es d'aplaudir la mida adoptada ... senyor Testor, que desitjaríem s'estengués a tota mena de periòdics pornogràfics, que, per desgracia, abunden ... en els mostradors dels kioscos.

Llegim en «La Voz de Valencia»:

El senyor López García imposà ... 50 pessetes de penyora a una «desapre... sivas» artista que treballa al Palau ... Cristall. Aquesta disposició del sen... governador, com a mostra de sa act... davant de l'immoralitat dels espectacl... mereix l'aplaudiment de tots els ci... dans.

A Barcelona segueix la publicació ... paperots pornogràfics, i triomfa es... dalosament la pornografía per cafès ... i «cuevas».

Municipi

Els incidents del dissapte

Ahir vàrem tenir ocasió de par... amb el senyor Montanyola, dels fets s... ceits en la darrera sessió municip... de les seves probables conseqüencies ... veus-aquí les manifestacions que va ... nos el nostre distingit amic:

«L'actitut de la nostra minoría i ... conceptes del senyor Vallès i Pu... que va parlar en nom d'ella, no ... den ser més justificats. Rès vol dir ... el senyor Pich hagués cercat un ac... entre'ls diferents grupus. La veritat ... que no s'havía facilitat medis d'in... mació i que'ls mateixos defensors ... dictamen ignoraven lo que anaven ... defensar. Negar-se a l'aplaçament d'... setmana en qüestió de tanta trascendè... cia és incomprensible.

Se diu que l'acte del senyor S... clara—que resultà indiscutiblement ... perjudici del projecte—fou degut al ... pit que se suposa sent per no haver s... inclòs entre'ls individus de la Com... Permanent de l'Exposició. Però això ... se val per nosaltres. Les descons... racions tingudes amb les minories ... querrana i de coal·lició son evide... i de trascendencia per als interes... de la ciutat. En defensa d'aquestos ... teressos, la nostra conducta ha de ... pondre a la conducta dels radicals.

Conseqüencia lògica de lo succ... i mancada com està la minoría d... tecedents, nosaltres no assistirem ... lluns al Consistori. Si els radicals, ... se diu, cometen la incensatesa d'a... var tots sols el dictàmen de l'Exp... sició, d'ells serà la responsabilitat ... lo que passi.

Facin ells lo que vulguin, nosalt... que no hem de passar moltes hores ... se reunir-nos per a canviar impressi... respecte de l'assumpte, ajustarem seri... ment nostres resolucions als principis ... la nostra política i a lo que entenem ... és el nostre dever de ciutadans i ... patriotes.

Persones eminents del regionalisme ... han simpatisat amb l'idea de l'Exp... sició. Amics nostres volguts han accep... formar part del Comitè i de la Comissió ... Permanent. Hem demostrat estar disp... sats a col·laborar en l'obra que ha de ... ser de la ciutat. Però aquesta obra ... ha de portar-se a efecte sense les ... dispensables garanties de serietat, ... cert, de bona gestió; i si, per faltar ... aqueixes garanties, nosaltres ens en d... eixim, tothom comprendrà que ens ... inspirat en el suprem interés de Ba... celona.»

NOTICIES DE BARCELONA

Ahir matí, Lluis Castellà Domenec... de 30 anys d'edat, casat, amb do... cili al carrer Ample, núm. 6, bot... va tenir un accident al carrer d'Escu... llers. Al arribar a la casa de socors ... passeig de Colon, on van trasladar ... ja havía mort.

A la mateixa hora, a la casa de ... cors del tercer districte, un home d'u... 50 anys d'edat, que havía entrat ... pocs moments degut a una llunguera ... disposició, va morir repentinament.

Se'ns demana la publicació del següe... solt:

Essent limitat el número d'inscri... cions per a cada classe de les que ... mensaràn a funcionar el dia primer d'... tubre en l'Ateneu Enciclopèdic Po... lar, se prega a les persones que des... gin matricular-se en dites ensenyan... ho fassin en lo que falta per acabar ... mes, en la Secretaría de dita enti... (Carme, 30, pral.), que a l'efecte ... tarà oberta de dos quarts de deu ... onze de la nit.

Havent regressat de son estiueig ... Antoni Prim, president de la Secció d'U... banitzacions de la Cambra Oficial ... la Propietat Urbana, el próxim dij... se reunirà aquesta secció en les ofi... nes de la Cambra Oficial, Riera ... Sant Joan, 37 i Magdalenes, 12, ... nuant sa actuació.

Per a aquesta primera reunió del pr... xim dijous estàn citats els propietar... de la zona afectada per la realitzac... de la projectada exposició d'electri... tat.

Amb l'objecte de facilitar l'assistè... cia a la festa major de Santa Coloma ... de Farnés, que tindrà lloc durant el ... dies del 23 al 28 de l'actual, la com... panyía dels ferrocarrils de Madrid ... Saragossa i a Alacant, ha acordat e... tablir un servei especial de viatges ... amb bitllets d'anada i tornada de ter... gona i tercera classes, a preus redu... des de varies estacions de la Xarxa C... talana a la de Sils, i regrés. L'expe... dició de dits bitllets tindrà lloc en e... dies del 23 al 28 del corrent, serv... per a regressar des de'l 24 al 29 d... mateix, totes aquestes dates inclusive... Els cartells exposats al públic con... nen tots els detalls inherents an aque... servei.

DE FORA

—L'eminent arqueòleo i director de ... l'Academia de l'Historia, P. Fidel Fi... S. J., fill d'Arenys de Mar, ha celebra... ses bodes d'or sacerdotals.

Monument a Saavedra. — El próxim ... dia 24 se verificarà a Tarragona la co... locació de la primera pedra del mon... ment que, per iniciativa dels Centres ... Comercials Hispà-Marroquins i per su... cripció nacional, se construeix per a ... perpetuar la memoria del que fou in... signe poligraf, enginyer il·lustre i pre... sident del Centre de Madrid, don Eugeni ... Saavedra i Moragas, acte que's cele... brarà amb gran solemnitat, con... rrent al mateix presentacions de dis... ajuntaments de Barcelona, Saragossa, ... Lleida, Girona, Reus, Valls i altres ... de la veina provincia, diputats i sena... dors, com també delegats d'Academies ... científiques i literaries, escoles públi... ques i multitut de personalitats convida... des de Madrid i altres capitals.

Fulla Agrícola de LA VEU

Articles doctrinals, notes tècniques, informacions comercials, cotisacions de mercats del país i estranger, noticies útils i demés d'interés per a la pagesía catalana

351

L'ànec

D'entre totes les del corral, aquesta és, sens dubte, la bestia per excel·lencia la més vividora i menys exigent i la que real i positivament produeix una ganancia neta. Als cinc mesos quedarà totalment liquidada una partida d'ànecs; les gallines, en canvi, portant sols solament una temporada, tot l'any tenen que mantenir-se.

L'ànec, per les condicions en que's troba quan se'l porta a mercat, resulta

Rouen

un plat vulgar, no se'n fà càs, ni, per lo tant, pot apreciar-se lo que ésser el mateix ànec preparat per a ésser menjat i servit a un «gourmet» del més refinat paladar. D'entre l'estol més o menys nombrós que solen tenir-ne les pageses, quan els sembla que 6, 8 o 10 podràn ésser venuts a mercat els separen de la colla i els porten a la vila i en aquesta passaràn a la cassola al dia següent; disbarat el més gran perque l'ànec que a pagès s'haurà criat amb plena llibertat i hauría procurat alimentació animal de cargolins, cargols, llimacs, etc.; si bé s'haurà engreixat i haurà posat forces carns, en canvi la seva carn haurà adquirit un regust tan desagradable que ni'l resisteix cap paladar; una bestia que poguent ésser un menjar exquisit s'haurà tornat un plat repugnant. Aquest mateix ànec, ficat en un lloc

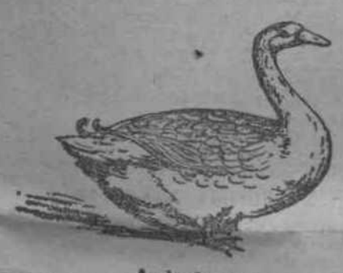

Aylesbury

tancat durant 15 o 20 dies abans del sacrifici i alimentat allí amb certes verdures i grà en crú o remullat, i segó amb aigua calenta, no solament completarà el seu engreixament, sinó que la carn canviarà de gust, com de garsa a perdiu, esdevenint agradosa i fina i apropiada per a taula distingida.

Passa amb els ànecs que mengen cargols lo que amb els conills de bosc que arribeu a tastar els sinagrecs: no hi hà qui aguanti la fetor i el regust.

Aquí, a Catalunya, tenim, en general, una raça d'ànecs molt igual; poc se diferencien els d'unes regions amb els de les altres: blanquinosa l'ànega i coll verd el mascle, reminiscencia de la selvatge; és la nostra una especie bastant resistent i pràctica, fàcil de pujar; i aixís com no hi hà que pensar en aclimatar les de luxe i altres forasteres, de les que solament per

Pekin

esport ne posseeixen pocs exemplars alguns aficionats; en canvi, creuríem fins convenient introduir, escampant-la molt, la de Rouan i Normandía, de grandaria quasi doble de les que estem acostumats a veure, molt ponedora, forta, rústica, pràctica i admirable per a l'engreix. Amb ella, i fent-se l'engreixada com cal, tindríem amb un parell d'ànecs un plat sucul·lent, fets amb olives, amb naps i rostits i capaç per a una familia nombrosa.

Són moltes les races d'ànec que's compten: ànecs muts, que solament fan un petit xiulet i la carn dels quals en certes èpoques, té gust de mesc; ànec de Aylesbury, força escampada per Anglaterra, Estats Units i Canadà; ànec de Pekin, gròs i blanquinós; ànec de Cayu-

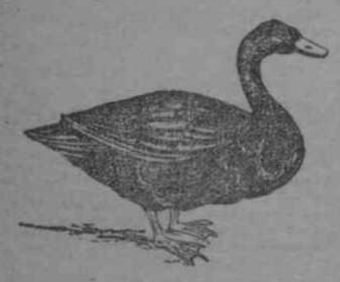

Cayuga

ga, negre; ànec Duclair; ànec del Laurador, força extés per totes les Amèriques, etc., etc.

Sabut és que la reproducció de l'ànec es fà solament en certes èpoques, començant-se la posta cap al febrer; la incubació, tant pot fer-se per gallines i indiotes com amb incubadora, trigant 30 dies en néixer els petits. El neixement és fàcil i durant els primer dies, si bé no necessiten gaires cuidados, no estàn tan exposats, en canvi, a sofrir defuncions com els pollets de gallina; més que tot mantenir-los en llocs abrigats i aviat se la campen sense lloca que'ls conduexi i el guíi; tansols durant l'incubació caldrà humitejar els ous cada vegada que correspondría girar-los la lloca, si aquella es fà amb màquina.

En llocs aon hi hagi un rec abundós o un estany l'ànec s'hi trobarà bé, creixerà amb facilitat i s'engreixerà; és una bestia que's deixa conduir i si bé marxarà en busca d'alimentació, a la nit, tot el «pelotón», un darrera l'altre, aniràn a la joca sense faltar-ne ún.

Pere GUSI BOFARULL.

Bàscara (Girona).

Aplicació d'adobs minerals

A la Revista de la Cambra Agrícola Ausetana hi trobem explicat el resultat d'unes experiencies fetes fà algun temps sobre els adobs minerals, qual explicació, per tractar-se d'estudis conciensuts, copiem a seguit:

«Sobre fangada de patates.—S'hi sembrà xeixa. L'aplicació exclusiva de superfosfat de cals donà un resultat excelent; s'obtingué un excés de cullita per valor de 46 pessetes per quartera, i el blat, en igualtat de mesura, resultà ésser el de més pes.

Amb l'aplicació exclusiva de nitrat de sosa s'obtingué un resultat negatiu; l'excés de cullita no compensà el gasto de l'adob i el blat resultà de poc pes, amb abundant palla i volcat.

I aplicant-hi 200 kilos de la següent fòrmula: 17'50 per 100 de sulfat amònic, 80 per 100 de superfosfat del 18/20 i 2'5 per 100 de sulfat potàssic, i a la primavera 40 kilos de nitrat de sosa, també s'obtingué un resultat negatiu i una gran volca de blat.

Es doncs de recomanar, sobre la fangada de patates, si és que s'hi faci blat, com és costúm en la comarca, l'aplicació exclusiva del superfosfat de cals mineral.

Sobre el rostoll de blat.—Ja són altres, molt distints, els resultats obtinguts, comparats amb els de sobre fangada.

Tirant-hi els 200 kilos de la fòrmula més amunt esmentada i els 40 kilos de nitrat a la primavera, s'obtingué en forment un aument de 5 quarteres 3 quartans, o siga un aument d'un 36 per 100 sobre la parcela no adobada; en el mestall l'aument fou de 10 quarteres, un 66 per 100; en l'ordi, de 15 quarteres, o siga un 45 per 100. Apart d'això, se recullí molta més palla, proporcionalment, si fà o no fà, amb l'aument de la cullita del gra. I per acabar-ho d'arrodonir, el gra resultà de més pes.

Es, doncs, de recomanar, en el present cas, no l'aplicació exclusiva de superfosfats i sí la d'aquesta materia mineral acompanyada de les demés materies minerals, que bé ja són prou conegudes pels pagesos de nostra comarca.»

SULFAT D'AMONÍAC
Nitrat de sosa
Importació directa de Xile a Barcelona
Sulfat de coure
Superfosfats de calç
Representant:
Josep Santana Soler
Canuda, 2, segón, 1.ª, BARCELONA

Avant

En aquestes mateixes columnes, varis foren i jo un de tants, que al veure el desenrotllo que prenía l'electricitat per tot Catalunya, gracies a la Companyía Canadiense, diguérem que produiría una radical transformació en la manera de ésser de l'agricultura.

En efecte; pobles que tenien els carrers a les fosques els veiem avui plens de bombetes incandescents; pagesos que semblava no sabien anar a l'estable a arreglar els animals sense l'inútil i perillós llum de ganxo, els veiem avui donant tom a l'interruptor per a que l'il·lumini la làmpara de filament metàlic; sinies que les veiem mogudes pausadament per vella i flaca cavallería, les podem contemplar ara quasi vertiginosament impulsades pel motoret elèctric guardat cuidasoment en senzilla capelleta de fusta o d'euva de cantell.

Això per ara, aquest any que és el primer de tenir llum i força, i que molts propietaris, potser, no ho han estudiat prou bé; d'aquí deu anys ¡qui la preveu la transformació que haurem sofert!

Aquí a Cambrils, que molts no han sentit anomenar mai i que sembla que sigui a mil lleugues de Barcelona, hem tingut la sort d'ésser, potser, el primer poble d'aquests encontorns en que s'ha aplicat la força elèctrica per a les operacions de la vinificació. El bon amic J. Vidal i Barraquer a qui potser aquestes ratlles feriràn en la seva modestia, que ha donat tantes lliçons de bona pràctica agrícola en aquest poble, n'ha acabat de donar un altre aquests dies que deixa embabiecats als vells pagesos cambrilencs i d'una manera especial al seu senzill i bon majordom.

L'amic Vidal, de cervell i temperament adaptable a tots els avenços, ha fet sense pretensions de cap classe la transformació del vell celler dels seus avant-passats, en una fàbrica de vinificació a la moderna. Allí no hi busqueu luxe, però busqueu-hi l'aplicació dels principis enològics, pràctics i econòmics, que'ls hi trobarèu.

Les portadores, amb uns ternals sistema maquineta de vapor dels barcos mercants, són pujades a un primer pis, aon la trepitjadora moguda elèctricament ne xafa una portadora cada minut. El vi most, després de travessar dues o tres teles metàliques per a llimpiar-lo de pells i pinyols, va aprofitant el desnivell als dipòsits per a fer el «debourvage» i a les 24 hores als cups de fermentació. La verema xafada, des del mateix primer pis, va per medi d'una canal a les premses que, funcionant també per medi de motor elèctric, no paren en tot el dia i fan anar el vi premsat a un cup especial perque no's barregi ja amb l'altre. Amb tot això, s'ha conseguit de moment una gran ventatja, i és que com els aparells no cal que reposin, pot donar-se l'abast a la verema que entra cada dia i no és necessari treballar hores de nit, que deixant a part l'engorro que suposa i el perill que té, encareix en gran manera la producció per la poca feina que's fa. Diariament se fa més feina, més ben feta, amb menys perills i amb una economía en la mà d'obra d'una porció de pessetes diaries. Per això els pagesos que passen per aquell carrer, acostumats a veure trepitjar amb els peus bruts i premsar amb premses de rabaquet, queden admirats de veure que a cal Vidal pugen les portadores al primer pis per a trepitjarles i que la premsa hidràulica fa en dues hores més feina i treu més suc que ells treuen en tot el dia.

L'instal·lació elèctrica del celler de don Josep Vidal no té rès d'aparatosa, i faltant-li molt per arribar al tipu de cellers que'ns contava el senyor Raventós en les seves notes de viatge, no li falta rès i té tot lo necessari per a demostrar lo molt i bò que's podrà fer amb l'electricitat aplicada als diversos rams d'agricultura.

Joan RIBA.

Cambrils.

La conservació dels mostos

Copiem de «Hojas Divulgadoras» de la Direcció d'Agricultura:

«Cuando se quiera conservar un mosto sin que principie la fermentación alcohólica, es preciso adicionar un antifermento capaz de impedir la acción de los «sacaromyces» o de las levaduras alcohólicas.

La ley francesa autoriza el uso del bisulfito potásico en la dosis máxima de 20 gramos por hectólitro de mosto y de 35 gramos de ácido sulfuroso anhidro «total» (incluyendo el procedente de los sulfitos).

Esta proporción no siempre es suficiente para asegurar por largo tiempo la conservación de los mostos al natural, necesitándose dosis mayores de ácido sulfuroso, 0,660 a 0,700 gramos por litro, cuando el producto se conserva en una bodega fresca, estando a la vez bien clarificado. Cuando se dedique a la exportación a países cálidos, el mosto no puede conservarse bien si no contiene 1 ó 1,200 gramos de ácido sulfuroso total por litro, o sean 0,500 gramos al estado libre.

Como, en general, estos mostos no se emplean más que como primeras materias para la preparación de los vinos de licor, se les toleran las citadas dosis de ácido sulfuroso total; sin embargo, el texto de la Ley vigente no autoriza, tanto para los mostos como para los vinos, más que una dosis máxima de 450 miligramos de anhídrido sulfuroóso por litro.»

Cuidados que deuen donar-se a les truges i als porcellets

La gestació en la truja, dura aproximadament uns 115 dies. Desde el moment que ha garrinat, és precís no pèrdre-la de vista, doncs, algunes se mengen als petits, o els aixafen, o bé els priven de mamar, i és precís procurar que aquests accidents no's produeixin.

A més d'això, hi hà altres coses encara a fer per a que tant la mare com els porcellets se portin i desenrotllin bé.

A mida que els porcellets vagin naixent se'ls col·locarà dins d'una panera, embolicantlos amb draps de llana, tenint la precaució de rentals-hi el llombrigo amb una solució fènica al 2 per 100.

Quan el part hagi terminat, se col·locarà als petits al costat de la seva mare i se'ls ajudarà a agafar una mamella.

Per regla general cada porcellet esculleix la seva, que conserva mentres dura el período de l'alletament. Si hi hagués més petits que mamelles, deuen sacrificar-se els més febles, a menys que puguin donar-se a altres trujes. S'ha de tenir en compte que les mames pectorals, donen més abundor de llet, que les abdominals.

Després del part se donarà a la mare un beurall tebi, de llet desnatada i farina d'ordi tot procurant-li una alimentació que favoreixi la producció de llet, com grans cuits, pastanagues i patates cuites, aigües grasses, farines, etc., en beuralls tebis. Durant la primavera i la tardor se les hi pot completar la ració amb aufals tendre, trinxat.

Els porcellets no deuen pas ésser «sevrés» abans de l'edat de dos mesos. En molts casos l'alletament no s'allarga més enllà de sis setmanes, a l'objecte de que la truja pugui recomensar una nova gestació. Quan els menuts puguin beure, poden completar-se les tetades amb llet de vaca.

Després del deslletament se'ls hi donarà llet desnatada, afegint-hi farina d'ordi, o de blat de moro, essent aquesta darrera la més conveniente. A mida que els porcellets vagin creixent se farà entrar en les raccions, patates, aigües grasses, etc.

Poc temps abans o després del deslletament, preferentment abans, els mascles i femelles que no's vulguin guardar com a reproductors, deuen caparse. Aquesta operació feta per persona intel·ligent i habituada, dona gaire bé sempre bon resultat, favorint de aquest modo l'engreix del bestiar, i esdevenint la carn més ficia i delicada.

Es un gran erro creure que els tocinos son amants de la bruticia. Si bé és veritat que's revolquen pel fanc, es perque no disposen de l'aigua neta suficient per a calmar les proviges o picors.

El tocino necessita llocs frescos, sense ésser humits. Es sapigut per altra part que soporten molt malament les grans calors. Veusaquí per qué sempre cerquen l'ombra i se fiquen dintre l'aigua sempre que poden. Per altra part el tocino és un nadador excel·lent.

La utilitat d'una cort plantada d'arbres de sombra, i proveída d'un petit safreig a peu plà, amb aigua clara, és incontestable.

Els tocinos, i sobre tot els joves, no poden sofrir l'humitat. Necessiten un jas abondant sec i net, i que sigui ben sovint renovat, de lo contrari contrauen reumatismes i artritismes (inflor de les articulacions) que els fan anar coixos, comprometent el seu desenrotllo i engreix i fins algunes vegades la vida.

Com se veu per les linies precedents, es indispensable cuidar amb tota cura tant a la mare com als porcellets, si's vol que la garrinada vagi bé. No se'ls deu descuidar empró en el seu desenrotllo i creixement, proporcionantlos-hi menjars sans i habitació sana, doncs, aquests son els dos factors més importants per a que l'éxit coroni l'esfors del pagés que's dediqui a la cria de bestiar porquí.

Malaltíes de les patates

II

Mildiu o malura

La falta de bones llevors basta per si sola a reduir notablement les cullites en tota mena de plantes. En el conreu de les patates aquella condició és la primera que s'ha de procurar satisfer. Qui sembri patates de mala mena en cullirà poques; i si la cullita marxa bé, correrà perill de que's malmeti per sobrevenir alguna malaltía.

El primer cuidado que s'haurà de posar serà, doncs, assegurar-se de la llevor, ja mirant de conèixer la procedencia i la classe, ja posant tot el punt en que'ls tubèrculs no portin gèrmens de malaltíes. Si el gèrmen ja hi és, si aquells ja'l porten a sobre, aixís que les patates estiguin enterrades, i fins abans de ser-ho, el factor del mal passarà als grills i de aquests als brots i a les fulles.

No és fàcil determinar si les llevors estàn o nó contaminades, això és, si porten o no gèrmens infecciosos. La poca grandaria dels gèrmens nocius impossibilita el reconeixe-ho a cop d'ull i aquesta circumstancia quasi impossibilita i dificulta el que's pugui portar a bon terme cap inspecció eficaç.

Però si tal reconeixement no és fàcil, hi hà, en canvi, un altre mètode que dona resultats positius: aquest és el de desinfectar les patates abans de sembrar-les.

La manera de procedir consisteix en sotmetre-les durant hora i mitja a un bany, en el que cada 100 litres d'aigua continguin 2 kilos de sulfat de coure i 2 kilos de cals.

Després d'haver estat tractades les llevors amb aquesta solució i fetes assecar, podràn ser confiades a la terra, sabent ja que no corren el perill que suposa el que aquella estigui contaminada.

El paràsit vegetal de les patates més terrible i el més generalisat en nostres paisos, és degut al desenrotllo i propagació d'un petit bolet, científicament conegut per «Peronofora infestans», de la mateixa familia que'l bolet causant del «mildiu» en els ceps, i per lo mateix, anomenat vulgarment «mildiu de les patates». Com aquell, asseca les fulles i brots, ennegrint-los i assecant-los i reduint notablement la producció de tubèrculs.

La «Peronosfora infestans» és coneguda a Europa desde l'any 1840. Ademés d'atacar totes les parts verdes de les patateres, malmet la qualitat de les patates.

La llevor de la malaltía, al desenrotllar-se, se senyala primerament amb unes taquetes quasi imperceptibles, en les fulles, de color groguenc, degudes a que els òrguens vegetatius de la «peronosfora», anomenats «miceli», se claven i fixen en els teixits de la fulla, absorvint són aliment de les cel·lules.

Amb la destrucció d'aquestes la fulla va assecant-se i morint-se, la «peronosfora» se reproduex i fixa en noves parts sanes, la malaltía s'estén i el mal ho invadeix tot.

La humitat i la calor són, com en el mildiu dels ceps, els principals medis de vida de la «peronospora».

Per als efectes d'aquesta, també els tubèrculs sofreixen alteracions idèntiques a les de les parts aèries. Els rendiments queden notablement reduits i ademés els fruits que's cullen van cubrint-se de taques fosques, endurint-se de tal manera les patates «mildiuadesa», que ni fins couent-les s'arriben a fer toves.

Sol presentar-se la malaltía en els mesos de maig i juny. Un observador atent pot preveure-la si, fixant-se amb molt cuidado en les fulles, hi nota taquetes o punts esblanqueits o groguencs, que vénen a ser com el primer simptoma del mal. Quan aquest se manifesta, la invasió no tardarà en produir-se si el sol, la calor o les humitats sobrevenen.

Cal allavors, i sense perdre temps, sotsmetre les plantes, si ja no s'hagués fet abans, a un tractament que privi el desenrotllo de la malaltía.

Aquests tractaments, aplicats oportunament, impossibiliten la germinació de les espores o llevors de la «peronóspora», fent que la vegetació d'aquesta o «miceli», no prosperi, i per lo mateix, que destrueixi els teixits de la planta, assecant-los, ennegrint-los i matant les fulles i brots i privant que aquests órgues puguin elaborar les fècules que han de emigrar i localitzar-se en els turbèrculs.

Està sobradament comprovada l'acció de les disolucions de les sals de coure per a evitar la malaltía; com en els ceps, és evident l'eficacia dels tractaments si's practiquen abans la «peronóspora» no invadeixi les plantes, és a dir, preventivament.

Tot cultivador no ha de reparar en els gastos que suposen les ensulfatades, ja que, per sa acció, les cullites aumenten en proporcions el valor de les quals supera en grau extraordinari al del cost del remei.

Les fòrmules anti-criptogàmiques, són variades; però la més usualment empleada, és la coneguda amb el nom de «caldo bordalès», per ser la regió de Burdeus on primerament fou aplicat a la vinya.

Se composa dit caldo amb 3 kilos de sulfat de coure, 1'50 id. de calç i 100 litres d'aigua.

El sulfat de coure es fa disoldre sol, i la calç es desfà separadament. Quan les dues substancies estàn ja desfetes, va afegint-se la calç sobre la disolució del sulfat, de mica en mica, afavorint la barreja amb l'agitació que s'imprimeix al compost amb l'ajuda d'un bastó.

Per a aumentar l'adherencia del remei, a fi de que si sobrevenen humitats persistents o fortes plujes no quedin les plantes desproveides del caldo protector, s'hi pot afegir an aquest dos o tres kilos de melassa, amb lo qual se consegueix que'l remei quedi molt més arrapat a les plantes.

Altra fórmula de resultats segurs pot ser composta amb 2 o 3 kilos de sulfat de coure i 2 o 3 kilos de carbonat de sosa, la que's prepara de la mateixa manera senyalada per a fer el caldo bordalès.

Les aplicacions a les patateres de qualsevulga de dits preparats, han de repetir-se, quan menys, tres vegades en l'intèrval d'un mes, procurant que les noves fulles i brots que posteriorment a les ensulfatades vagin neixent, quedin recuberts de les barrejes cúpriques abans de que sobrevinguin les invasions del mal.

Si després d'un tractament sobrevenen plujes tan fortes que rentin les fulles de tal manera que aquestes quedin sense sulfat, deuràn repetir-se les ensulfatades.

Al practicar-se aquestes, ha de posar-se tot el cuidado per a que quedi recuberta tota la planta, brots i fulles, perque si alguna n'hi hagués que no fos tractada quedaría condemnada a sofrir les contingencies de la malaltía.

Per a la distribució dels caldos cúprics, s'utilisen els mateixos aparells ruixadors que són d'ús corrent per a practicar els tractaments contra el mildiu dels ceps, la descripció dels quals no fem per ser ja de tots els pagesos suficientment coneguts.

Si bé les ensulfatades són per si soles prou eficaces per a detenir o, millor dit, prevenir la «peronòspora», altra pràctica produeix els més bons efectes i ajuda a completar la preservació dels tubèrculs.

Té per objecte, aquest tractament complementari de protecció, fer que les llevors de la «peronòspora», transportades pels vents o despreses de les mateixes plantes, al caure a terra no siguin arrocegades per les aigües de la pluja o de les regades, i vagin a posar-se sobre'ls mateixos tubèrculs.

La manera d'evitar aquesta possible infecció dels tubèrculs consisteix en tenir sempre ben calçades les motes dels mateixos, i, sòbretot, tapar continuament les esquerdes que's produeixin en la terra a mida que aquells van creixent. La capa de la terra reté totes les llevors de la «peronòspora», i evita que's posin en contacte amb les patates, les que aixís protegides no són tan accessibles a contreure la infecció.

La feina de calçar les motes de patates començarà en quant vagin aquestes a florir i sempre que's produeixin esquerdes. El procediment a seguir és el de treure terra fina dels solcs i distribuir-la, repartint-la sobre del lloc aon es troben els tubèrculs, i donar amb l'aixada un cop sobre la terra per a que aquesta quedi ben atapaída i apilada. Hem de fer observar que la capa de la terra protectora ha de tenir, quan menys, un gruix de 5 o 7 centímetres sobre les patates. Si fos més prima podría donar ocasió a que les llevors del bolet paràsit arribessin aon es troben els tubèrculs i els infeccionessin.

Amb els tractaments ruixant oportunament les fulles i brots amb barrejes de sals de coure apropiades, i amb el de tenir sempre calçades les motes de les patateres, el mildiu, o sigui la malaltía que les mata assecant les seves fulles i alterant els tubèrculs, no serà de tèmer i podrà ser fàcil i econòmicament evitat.

Se calculen en 17 hectòlitres les quantitats de preparació cúprica per a ensulfatar una hectària, i quatre jornals de home els que's requereixen per a distribuir-los amb polvoritzadors dels anomenats de «motxilla».

Rafel MIR I DEÁS.

Les vinyes alemanyes

A Alemanya va decreixent notablement la extensió de terrenys dedicats al conreu de la vinya.

La fil·loxera està fent estragos.

S'ha publicat una estadística oficial, de la que prenem els següents datos:

Actualment estàn dedicades al conreu de la vinya 106.220 hectàries de terreny.

Amb relació a l'any anterior se conreuen aquest any 2.688 hectàries menys.

En l'any 1906 la superficie total de vinya a Alemanya arribava a 120.260 hectàries. Per conseguent en els últims set anys la disminució ha sigut de 14.000 hectàries, o sigui el 12 per 100 de la superficie total.

Els viticultors estàn alarmats davant l'invasió de la fil·loxera que amenaça amb destruir totes les vinyes alemanyas.

I a tal extrem ha arribat aquesta alarma, que el Govern ha encomanat l'estudi dels medis que hi hà que emplear per a impedir la desaparició de la vinya, a eminents enginyers agrònoms.

Sembla que alguns d'aquests enginyers vindràn a recòrrer les regions viticoles d'Espanya.

Fructificació dels arbres

Es freqüent veure arbres fruiters que, sense saber-se per què, presenten socalls i no fructifiquen bé, malgrat estar en terra adequada i degudament conreuats.

En aquests casos és recomanable practicar incisions an el tronc i branques en diverses direccions; però això s'ha de fer d'una manera racional.

Es convenient fer les incisions transversals damunt d'un borró o tema, a l'objecte d'afavorir el desenrotllo d'aquesta, i es talla una tira de pell de l'arbre de 2 a 4 milímetres d'ample, a un centímetre més amunt del borró.

Les incisions longitudinals que favoreixen el desenrotllo de les branques o del tronc, s'han de fer en el cantó oposat als vents dominants, preferint ademés faci la dessecació massa depressa. A els dies plujosos; tot per a evitar que's questes incisions, que van bé aixís mateix quan l'arbre treu góma, no poden anar més endintre de la pell.

Les anulars, que tenen per objecte millorar la fructificació, afavorint l'acumulació prop dels borrons florals de la sava que baixa de la part superior, consisteixen en la separació d'un anell de pell de 4 a 6 milímetres de llarc al punt d'aon arrenquen les branques fructíferes.

Aquestes incisions s'han de fer amb eines adequades i que tallin fí.

Adobs Espinás
Rambla del Centre, 37.—Fàbrica a Sans

Cultura

Escoles ménagères.—Han vingut a Catalunya les senyores Laura Maunaert i Julia Baillieu, directora la primera de la escola ambulant ménagère de Ambers.

Venen a veure com està el terreny per a establir aquí escoles d'aquesta naturalesa. Han estat a Vich on hi hà molta atmòsfera; dissapte al vespre, acompanyades dels senyors Arumí i Wynn que tant treballen en aquest assumpte, varen estar a l'Institut Agrícol Català de Sant Isidre.

La cullita de pebrot a Lleida.—La actual cullita del pebrot del momet a les comarques lleidatanes se ressentirà aquest any en el rendiment. Els de la primera florada se poden donar per perduts i solament les florades sucessives son les que donaràn fruit i aquest encara més tardà. Amb tot, la demanadissa és cada dia més grossa i les fàbriques treballen a bó i millor.

La caiguda de les olives.—A les comarques lleidatanes la cullita serà poc profitosa. La sequera tant persistent ha perjudicat en grau superlatiu a l'arbrat. La florada se feu en males condicions i la oliva que sortí, actualment està caient dels olivers. En aquests darrers dies ha plogut i la oliva va engroixint; mes no compensarà prou la miseria dels arbres, devinguda per la manca de l'aigua.

Exportació de Valencia.—En ceves, melons i magranes han sortit del port de Valencia, durant l'anterior setmana, les següents caixes:

Per a Londres, 9.381 caixes de cebes, 649 de melons i 1.118 de magranes.

Per a Liverpool, 20.532 caixes de cebes, 535 de melons i 1.148 de magranes.

Per a Manchester, 9.799 caixes de cebes, i 100 de magranes.

Per a Glasgow, 9.804 caixes de cebes, 368 de melons i 700 de magranes.

Per a Bristol, 1.670 caixes de cebes, 177 de melons i 150 de magranes.

Per a Cardiff, 1.873 caixes de cebes, 87 de melons i 300 de magranes.

Per a Hull, 3.100 caixes de cebes, i 190 de melons.

Per a Newcastle, 5.100 caixes de cebes i 129 de melons.

Total: 61.259 caixes de cebes, 2.135 de melons i 3.516 de magranes.

A pes d'or.—El govern de Russia acaba de comprar un cavall per valor de 183.000 «rublos», o sía mig milió de pessetes.

El venedor és el coronel Valter; el cavall en qüestió havía sigut guanyador d'un important premi del rei d'Anglaterra, en un concurs celebrat en 1909.

El vinent Congrés Internacional de Agricultura.—Celebrat a Gand el X Congrés Internacional d'Agricultura, sembla que'l vinent se farà a Sant Francisco de California, coincidint amb la Exposició de 1915 i la obertura oficial del Canal de Panamà.

La forsa elèctrica al Empordà.—Promet ésser de grandissima trascendencia per a la comarca empordanesa la constitució de la «Societat Hidro Elèctrica del Empordà» amb domicili a Figueres, formada pels amos de les Centrals d'aquella regió. No solament se continuarà fent el suministre de llum a tots els pobles que cada una de aquelles ja servía, sinò que se extendrà la aplicació de la forsa a la agricultura. Els actuals trulls d'oli, les màquines de bàtre, i més que tot les bombes elevadores d'aigua, seràn els tres punts capitals per a la aplicació de la forsa elèctrica en una regió on abunden les aigues soterrànies, que'n general se troben a poca profonditat.

Publicacions rebudes.—«L'Art del Pagés». Comensa a publicar una novela d'educació agrícola, social i religiosa, de don Josep Rossell.

«La Pagesía», de Manresa, don Diego Vilar, publica un llarc article sobre les llevadures de'ls vins.

«El Progreso Agrícola y Pecuario». Tracta extensament de les profecíes que tot sovint se fan sobre la futura carestia del blat per a les necessitats de l'home i porta altres treballs sobre cereals.

«Hojas Divulgadoras». El darrer número dona a conèixer el funcionament de les societats de seguros mútus del bestiar a Anglaterra.

MASTIC VEGETAL
INALTERABLE
Fórmula Tobella
Para toda mena d' empelts y feridas de las plantas
Pot usarse sempre y no danya may.
S' aplica ab un pinzell, en fret.
Primpcesa, 11, pral.-BARCELONA

Mercat de Barcelona

Preus corrents al engrós, donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors Reials de Comerç de la Plaça de Barcelona.

Grans i farines

(*Sense drets de consums.*)

Blats			
Candeal Castella	de 32'72	a 33'18	100 kilos
» Manxa	»	a »	»
Urgell	» 31'36	a 32'27	»
Comarca	» 29'99	a 30'45	»
Extremadura	»	a »	»
Danubi	»	a »	»
Blanquet	»	a »	»
Australia	» 33'19	a »	»
Farines			
Extra blanca n.º 1.	de 40'86	a 42'06	100 kilos
Superfina id. n.º 2.	» 40'26	a 40'86	»
Números 3	» 36'05	a 37'26	»
Números 4	» 25'	a 25'83	»
Segones	» 22'91	a 23'75	»
Terceres	» 20'41	a 21'66	»
Quartes	» 16'42	a 17'24	»
Extra forsa n.º 1	» 44'47	a 45'67	»
Superfina forsa 2	» 43'26	a 44'47	»
Números 3	» 34'85	a 36'05	»
Números 4	» 19'64	a »	»
Segones	» 20'	a 20'83	»
Terceres	» 18'83	a 19'16	»
Quartes	» 17'50	a 18'33	»
Arrós Valencia bomba	65'	a 72'	»
» Benlloch	44'00	a 49'	»
Garrofes			
Vinaroz	» 18'43	a »	100 kilos
Castelló rojes	» 17'85	a »	»
Ibissa	» 17'26	a »	»
Mallorca	» 17'26	a 17'55	»
Tarragona	» 18'45	a »	»
Valencia	» 18'15	a »	»
Valencia roja	»	a »	»
Chipre	» 17'85	a 18'15	»
Portugal	» 17'85	a »	»
Despulles			
Sagó	» 3'750	a 3'830	100 litres
Sagonet	» 4'107	a 4'285	»
Prims	» 4'285	a 4'642	»
Escaiola			
Sevilla	» 60'	a 62'	100 kilos
Civada			
Buenos Aires	» 23'75	a 24'	»
Extremadura	» 24'75	a 25'25	»
Ordi			
Russia	» 23'	a 23'50	100 kilos
México	» 23'50	a 24'	»
Comarca (nou)	» 24'25	a 24'75	»
Urgell	» 22'50	a 23'	»
Faves			
Extremadura	» 30'	a 30'50	100 kilos
Mahó	» 41'	a 43'	»
Valencianes	» 29'00	a 29'50	»
México	» 33'	a 33'50	»
Favons			
Xerès	»	a »	100 kilos
Sevilla	» 32'50	a 33'	»
Xina	» 31'	a 31'50	»
Alemanya	» 33'50	a 34'	»
Blatdemoro			
Plata	» 19'25	a 19'50	100 kilos
Cincuantini	» 27'	a »	»
Berdianska	» 00'	a 00'	»
Mill			
Estranger	» 27'00	a 28'	100 kilos
Herps			
País	» 22'00	a 22'50	100 kilos
Xipre	»	a »	»
Llevor de cànem			
Extrangera	» 36'50	a 37'	»
Cigrons			
Andalusia	» 33'	a 75'	100 kilos
Moruns núm. 29	» 47'	a 48'	»
» » 28	» 39'50	a »	»
Castella	» 50'	a 154'	»
Mongetes			
Valencia Pinet	»	a »	»
Plameta	» 00'00	a 00'	»
Amonkeli	»	a »	»
Comarca	» 47'50	a 48'	»
Cocorroses Odessa	» 34'	a 35'	»
Mallorca	»	a »	»
Perles	» 42'	a 42'50	»
Castella	» 60'	a 62'	»
Galicia	» 38'	a 40'	»
Braila	» 42'	a »	»
Llevor de nap	» 51'	a 52'	»
Fajol del país	»	a »	»
Llenties	» 45'	a »	»
Fasolets del País	» 56'	a 57'	»
» Castella	» 45'	a 46'	»

Patates

(*Informació de la casa Lluis Matutano*)

Valencia	»	a »	100 ks.
Bufé país	» 10'625	11'25	»
Bufé groc	» 12'50	a »	»
Bolado país	» 12'50	a 13'75	»
» Mallorca	» 15'	a »	»
» vella	»	a »	»
Alacant	»	a »	»
Bolado Mataró	»	a »	»
Noves Motril	»	a »	»

Patates de sembra

Bufé blanc (rassa alta)	»	a »	100 kilos.
Bufe Cerdanya	»	a »	»
Bolado	»	a »	»

Fruites i hortalisces

Alls	» 18'	a 24'00	d.ª de forcs
Ceves	» 8'75	a 10'	100 kilos
» país	»	a »	»
Aubercocs	» 0'00	a 0'00	10 kilos
Préssecs grocs	» 1'50	a 3'00	»
» gabatxos	» 1'50	a 3'50	»
Meniatos Valencia	» 00'00	a 00'00	»
Maduixes jardí	» 0'00	a 0'00	»
Mongetes Gandia	»	a »	»
» fines	»	a »	»
» Cartagena	» 0'00	a 0'00	»
Faves país	» 0'00	a 0'00	»
» Valencia	» 0'00	a 0'	»
Raim moscatell	» 3'50	a 4'00	»
Id. d'altres classes	» 2'50	a 3'00	»
Prunes	» 0'00	a 0'00	»
Peres varies classes	» 3'00	a 4'00	»
» D. Guindo	» 0'00	a 6'00	»
Pomes	» 1'25	a 2'50	»
Cireres	» 0'00	a 0'00	»
Tomàtecs país	» 1'00	a 2'00	»
» Andalusia	» 0'00	a 0'00	»
Pebrots verts	» 1'25	a 2'00	el 100
» vermells	» 3'00	a 6'00	»
Mandarines	» 0'00	a 00'00	»
Auberginies	» 2'00	a 2'25	»
Taronjes	» 3'00	a 5'	»
Llimones	» 15'00	a 25'	»
Plátans	» 00	a 0'00	dotzena
Melons	» 5'00	a 10'00	»
Cindres	» 0'0	a 0'	»
Pepinos	»	a 0'	»

Panses de raims en caixes de 10 kilos, 30'00 pessetes.

Figues, en caixes de 10 kilos, 0'00 pessetes.

Fruites del país

(*Informació de la casa Miguel Valls i Salvadó*)

Alls cappares morats del país, de 16'00 a 18'00 pessetes la dotzena de forcs.—Idem primera, de 14 a 15 idem.—Idem cappares murcians, de 9 a 10.

Admetlles ab closca forta, de 75 a 85'00 pts. els 100 kilos.—Id. mollar, de 135 a 140'00 els 100 kilos.—Id. Esperansa, primera, de 360 a 362'00 els 100 kilos.—Idem idem, segona, de 356'0 a 358'00 id.—Idem Llargueta, de 360'00 a 362'00 idem.—Idem Mallorca, escullida, de 356'00 a 358'00 idem.—Id. id., corrent de 350'00 a 352'00 id.

Arrós Monkili, de 46'00 a 53'00 pessetes els 100 kilos.—Idem Bomba, de 66'00 a 72'00 idem.

Avellanes culliter, de 85 a 86'00 ptes. els 100 kilos.—Idem garvellades, de 88'00 a 90'00 id. —Idem negreta, de 100 a 105'00 id. id.—Idem en grá 1.ª, de 205 a 207'00 ptes. els 41'600 ks.—Idem en grá 2.ª, de 199 a 203'00 idem idem.

Besses Benicarló, 30'00 a 32'00 100 kilos.—Idem Navarra, de 32'00 a 33'00 id.

Blatdemoro Cincuantini, 00'00 a 00'00 ptes. els 100 kilos—Idem Plata, de 17'50 a 19'00 id. idem.

Cacahuets pelats, de 62 a 63 pessetes els 100 kilos—Idem de tres i quatre grans, «blanc», de 68 a 70'00 id.—Idem de dos grans, «blanc», de 58 a 60'00 idem.—Idem de dos grans, roig, 54 a 55 idem.

Dátils, de 55' a 60'00 pessetes els 100 kilos.

Escayola Mazagan, 64'00 a 65'00 pts. els 100 kilos.—Idem Sevilla, de 66'00 a 67' idem.

Fasciets país, de 58'00 a 60'00 pessetes els 100 kilos.—Idem estrangers, de 46 a 48'00 idem.

Figues Fraga, de 0'00 a 0'00 pessetes els 100 kilos.—Idem Mallorca, de 00'00 a 00'0 id.—Idem negres, 00 a 00'00 ptes. els 100 kilos.

Llevor de cànem, de 41 a 43' pessetes els 100 kilos.

Llenties país, de 45 a 55'00 pessetes els 100 kilos.

Mongetes coco-roses estrangeres, de 37'50 a 40'00 ptes. els 100 kilos.—Idem id. del país, de 00'00 a 00' idem.—Id. llingots, de 00 a 00 id. —Idem Mallorca, de 55'00 a 56'00 idem.—Idem perles estrangeres, de 41' a 43' id.—Idem Pinet Castello, de 00 a 00'00 idem.—Id. país, de 00 a 00 idem.—Idem Valencia, de 57' a 58 idem.—Id. Monkelines, 00 a 00.

Nous, de 70 a 85 pessetes els 100 kilos.

Prunes imperial Málaga de 00 a 00 pts. els 100 kilos.—Idem, imperial, a 0'00 id.—Idem sur-choix, a id.—Idem choix, a 00'00; —Idem corrents, de 0'00 a 0'0 caixa 100 kilos.

Panses, nou raims, extra, de 14'00 a 15'00 ptes. els 100 kilos.—Idem, idem corrents, de 11'0 a 11'50 id. id.—Id. planes, de 10' a 10'50 idem id.—Id. id. grá 1.ª Málaga, 0'00 a 00'00 idem idem.—Idem id. 2.ª Málaga, 00' a 000'0 idem idem.—Idem idem Denia, de 00'0 a 00'00 idem idem.

Pebre vermell, de 110 a 155'0 ptes. els 100 kilos.

Pinyons, de país 185 a 200 pessetes els 100 kilos.—Castella, 000 id.

Cigrons Alfarnates, de 60 a 95 pessetes els 100 kilos.—Idem Xerés, de 60'0 a 95'00 id.—Idem Mazagán, n.º 28, de 39 a 40'00 idem.—Idem Mazagán, núm. 29, de 46'00 a 47'50 idem.—Idem Méxich, de 85' a 100 idem.—Idem Saúch, de 75 a 125'00 idem.

Tramusos, de 25'00 a 26'00 pessetes els 100 kilos.

Xufes garvellades, de 60'0 a 65' pessetes els 100 kilos.—Idem culliter, de 50 a 55'00 idem.

Comins, de 88 a 92.—Anis en grá, de 85 a 90.

Cànems

(*Informació de la casa Jaume Martí i Calvell.*)

Sembla que la cullita d'Italia, malgrat presentar-se bona en qualitat i quantitat no ha conseguit rebaixar els preus, que's mantenen ferms, lo mateix que'ls del país.

Cànem Vallés, bregat amb máquina, classe, primera, de 00 a 120 ptes. 100 kilos.

Cànem Vallès bregat de pagès, de 110 a 000 pessetes.

Canal olici d'Oriola, de 000 a 180.

Cànem Oriental en rama, 1.ª, de 000 a 000 id.

Oriental en rama, extra, 000'00.

Canal de Balaguer, 000 a 000 id.

Cànem de Balaguer bregat amb máquina, de 110 a 115 id.—Id. amb máquina, de 00 a 000 id.

D'Italia:

Bolonia, natural, de 150 a 155 id.

Bolonia, classificat, de 155 a 160 id.

Ferrara, natural, de 145 a 150 id.

Ferrara, classificat, de 150 a 155 id.

Pentinats de Nápols, *xpontitos*, de 180 a 185 id.

Preus de magatzem per 100 kilos.

Adobs

(*Informació de la casa J. Espinós, S. en C.*)

Superfosfat de cals mineral, 18[20 °|₀ ácit fosfóric soluble, pessetes 3'25 els 100 kilos.

Superfosfat de cals mineral, 14[18, ácit fosfóric soluble, 7'50.

Superfosfat de cals mineral, 15[17 °|₀ ácit fosfóric soluble, 7'00.

Superfosfat de cals mineral, 13[15 °|₀ ácit fosfóric soluble, 6'50.

Escories Thomas, 15[16 °|₀ ácit fosfóric total, 9'00.

Nitrat de sosa, 15[16 °|₀ àzoe, 32'50.

Sulfat amònic, 20[21 °|₀ àzoe, 39'50.

Clorur de potassa, 80[85 °|₀, equivalent a 51[53 °|₀ de potassa pura, 26'00.

Sulfat de potassa, 90[92 °|₀, equivalent a 50[51 °|₀ de potassa pura, 29'00.

Kainita en pols, 7'75.

Sulfat de ferro en pols, 7'00.

Superfosfat d'os del 1 al 2 °|₀ àzoe i 18[20 °|₀ ácit fosfóric, 11'50.

Superfosfat orgánic 3[4 °|₀ àzoe i 12[14 °|₀ fosfats, 12'00.

Materia orgánica córnea natural, 13[14 °|₀ àzoe i 5[6 °|₀ ácit fosfóric, 27'00.

Materia orgánica animal, 19[20 °|₀ àzoe, 30.

Farina d'ossos, 2[3 °|₀ àzoe i 46[50 fosfats, 13.

Polvo cúpric, 73[75 °|₀ sulfat de coure, 70.

Preu de pessetes els 100 kilos.

Olis d'oliva

(*Informació del Gremi de Magatzemistes d'oli*)

Oli d'oliva: Andalús superior, de 120 a 121 pessetes els 100 k.; idem corrent, de 115 a 117; Tortosa inferior llampant, de 115 a 117; idem bons, de 121 a 122; fins, de 134 a 136; Aragó, de 143 a 145; Lleida, de 113 a 115; Urgell, de 126 a 128; Empordà, de 115 a 117; Mallorca, de 108 a 120, segons classe.

Tendencia a l'alça, poques arribades; se reben males noticies de la propera cullita.

Oli de pinyola:

Vert 1.ª, de 83 a 00 pessetes els 100 kilos; 2.ª, de 78 a 00 idem idem; Groc, 1.ª, de 88 a 00 idem idem; idem 2.ª, de 81 a 00 idem idem; idem fosc, de 60 a 00 idem idem.

Oli de coco: Blanc amb envás, de 0 a 140'0 ptes. els 100 k.; Cochin, de 00 a 145; Palma, de 00 a 145; lli, comestible, de 000 a 000.

Oli de llinosa crú, a ptes. 100 kilos; idem idem cuit, a ; idem idem cuit especial, a 000; idem idem incolor, a

Olis de pinyola

(*Informació de la casa H. Anzelgrau*)

Degut a que's van agotant les existencies d'aquests caldos, tenen algun favor els preus, influint també molt en això els enlairats preus a que's cotitzen els olis de coco.

Cotisem:

Vert 1.ª, de 86 a 00 ptes. els 100 kilos; vert 2.ª, de 80 a 00 idem idem; groc 1.ª, de 91 a 00 idem idem; groc 2.ª, de 82 a 00 idem idem; fosc, de 74 a 00 idem idem.—Oli de llinosa crú, a 000; idem idem cuit, a 000, idem idem incolor, a 000.

Turtó de coco

(*Informació de la casa A. Garcia i C.ª*)

A 21'00 ptes. per 100 k. les partides que's facin per vagons.

Turtós i olis

(*Informació de la casa Deutsch i C.ª*)

Barrils, crú, a 97 pessetes.

Caixes, crú, a 101.

Barrils, cuit, a 101.

Caixes, cuit, a 105.

Sucres

(*Informació de la casa Rius i Torres*)

Degut a les noticies que circulen de que la remolatxa tindrà menys rendiment que la de l'any passat, els fabricants sostenen els preus amb més fermesa. Per al consum:

Mel de canya	75'00 a	76'00
Terciats	77'00 a	79'00
Centrifuga canya (falta)	'00 a	'00
Idem remolatxa	76' a	80'
Blanquilles	80' a	82'
Blancs 1.ª refinats	82' a	85'
Idem tarrós	86'00 a	87'00
Pilons	97'00 a	99'00

Tallat, de 101'00 a 102'00 pessetes els 100 kilos.

El centrifuga canya va molt escàs.

Cafés

Han passat a segones mans algunes partides de Caracas i Colombia arribades darrerament i en queden poques per a col·locar.

Els preus per al consum continúen sostinguts per haver pujat en alguns punts de producció, i aquí regeixen els següents:

Moka 1.ª	408'00 a	410'00
Puerto Rico Caracolillo	405'00 a	408'00
» Yauco primera	396'00 a	400'00
» Hisenda	372'00 a	375'00
Caracas, Colombia i altres	356'00 a	378'00
San Salvador i similars	350'00 a	360'00
Santos regular	312'00 a	336'

Pessetes els 100 kilos.

Cacaus

No han sofert variació, cotizant-se per al consum com segueix:

Guayaquil Arriba	» 340	a 350	ptes. 100 kilos
» Balao	»	a	»
Fernando Póo 1.ª	» 325	a 330	»
Id. segona	» 320	a 325	»
Id. tercera	» 315	a 320	»
Caracas 1.ª	» 460	a 450	»
Id. 2.ª classe	» 350	a 375	»

Canyelles

Ceylan extra superior	25'00	rals kilo
» 1.ª	22'00	»
» 2.ª	21'50	»
» 3.ª	20'50	»
» 4.ª	20'00	»
Xina	14'50	»
Raspadures Ceylan	10'00 a	»

Pebres

Singapoore blanc	19' a	»
» negre	15' a	»
Tabasch o Jamaica	13'50 a 14	»
Clavells especies	19'00 a 00	»

Barcelona, 20 setembre 1913.

Informació vinícola

de la casa Arnó, Maristany i Companyia

Més animació va observant-se en els negocis de vremes, havent-se fet per al Penedès ajustos de vrema a raó de 20 i 21 pessetes els 166'4 km. i de 17 ½ a 19 pessetes hecl. en vins a raig de cup. L'impressió que's va recullint fins ara, és que enguany tindrem vins de poc grau, inclòs en les comarques que acostumen a tenir graduacions elevades; de totes maneres, les classes prometen ser bones, sobre tot si el temps favoreix durant aquests dies en que s'emprenen amb activitat els treballs de vremes.

De la Manxa les noticies són satisfactories, les vinyes tenen bon aspecte i prometen bon rendiment, esperant-se que a darrers de mes o primers de l'entrant se comensarà a cullir. S'han fet molts preparatius per a la compra de raim, sabent-se que s'han ajustat dues partides molt importants al preu de 1 pessetea els 11 ½ kilos.

Els mercats francesos estàn molt animats fent-se comentaris sobre rendiment de la cullita, que els obtimistes creuen molt millorat en virtut de les darreres pluges, els negocis s'hi fan difícils a conseqüencia de la resistencia dels propietaris a acceptar els preus corrents, no obstant de que són elevadissims, pagant-se els vins nous a 32 i fins 33 francs hect., però ja hi hà qui demana 35 francs. El mercat hi queda firmissim i francament a l'alsa.

Camp de Tarragona, negres, de 14° a 16°, de 21'00 a 23'50 pessetes hectólitre idem.—idem blancs, de 14 a 17°, de 21'50 a 23'00 id.—Segarra, de 11° a 12°, de 15'50 a 18'50 id.—Igualada, de 10° a 12°, de 16'50 a 18'50 id.—Bruch i Pierola, de 12° a 13°, de 16'50 a 19'00 id.—Penedés, blancs i negres, 11° a 13°, de 16'50 a 20'00.—Vendrell, Cubelles i Vilanova, negres i rosats, de 12° a 14° de 15'50 a 20'00 idem.—Vallés, de 10° a 12°, de 15'00 a 18'50 idem.—Alella, de 13° a 14°, de 21'00 a 23'50 idem.—Priorat, de 15° a 17°, de 27'50 a 30'00 idem.—Gandesa, de 13° a 15°, de 20'00 a 23'50.

I en les demés regions, els preus sobre molide Barcelona són:

Alacants de 14° a 15°, de 24'00 a 27'50 pessetes hectólitre.—Valencies, negres i rosats, de 13° a 15°, de 21'50 a 23'00 idem.—Valencies tintoreres, de 14° a 15°, de 25'00 a 28'50 ptes. hectólitre.—Utiel i Requena, de 11° a 12°, de 18'50 a 21'00 id.—Mestrat alt: de color, 12° a 13°, de 00'00 a 00 idem. —Manxes blancs, de 12° a 13°, de 21'00 a 23'50 idem.—Huelves blancs, de 12°, de 21'50 a 00'00 id.—Osca negres, de 14°, de 00'00 a 00'00 idem.—Cariñenas, de 15° de de 00 a 00.

Mostsensofrats, de 14° a 24 pessetes hectólitre.

Misteles blanques, de 9° a 10° i 14°, de 48'50 a 51'50 pessetes hectólitre.

Idem negres, de 12° a 13° i 14°, de 50'00 a 52'50 pessetes hectólitre.

Moscatells, de 10° a 11° i 15°, de 54'00 a 00'00 pessetes hectólitre.

Productes Enológics

Informació de la

Societat Enológica del Penedès.—Vilafranca

	100 KL. Els 100 KL.	25 kilos El kl.	A l'detall El kl.
Acit cítric	550		5'75
Acit sulfurós anhidre en cilindres de ferro	200		2'75
Acit tártric	360		3'75
Cola de peix Salianskv primera			40
Clarificants concentrats líquits:			
A. Pera vins blancs	200		2'50
B. Pera vins de taula	175		2'50
Gelatina extra en fulles			5
Gelatina pura classe corrent			2'50
Gelatina Valette, en pastilles	185		2
Metabisulfit de potassa (sense arsénic)	120		1'75
Tanino al alcohol extra	600		6'50
Llevats seleccionats			
Solució sulfurosa			
Acit sulfúric			0'30
Carbonat de potassa	150		2'00
Potassa blava			1
Tartrat neutre de potassa			4
Cremor tártar (bitartrat de potassa)			
Carbó descolorant pur	100		1'50
Tanin al éter	700		7'50
Fosfat amònic	175		2
Permanganat de potassa			2
Amiant en pols	470		3
Carbolina			5

Mercats de Catalunya

Agramunt

14 setembre

Blat	de 15'00 a 16'		quartera
Mestall	» 00'	a 00'	»
Ordi	» 10'00	a 11'00	»
Blat de moro	» 00'00	a 00'	»
Mongetes seques	» 25'	a 27'	»
Faves	» 14'00	a 15'00	»
Favons	» '00	a '00	»
Besses	» 11'	a 12'	»
Patates	» 1'00	a 1'10	arroba
Atmetlles	»	a »	»
Nous	»	a »	quartera
Gallines	» 9'00	a 10'	parell
Pollastres	» 5'00	a 7'	»
Conills	» 3'	a 4'00	»
Ous	» 0'	a 1'50	dotzena
Olis	» 16'00	a 17'	12 kilos
Vins	» 16'00	a 20'00	càrrega
Palla	»	a 0'00	el quintà
Aufals	» 7'00	a 8'00	100 kilos
Bestiar: Porqui	» 1'75	a »	carnicera
Planter:			
Enciam, escarola, col i semblants, a 0'00 pessetes el 100.			

Equivalencies.—La quartera equival à 55 kilos.—La carga (mesura) a 128 litres.—La carga (pes) a 125 kilos.—El quintà de 40 kilos.—La arroba 10 de kilos.—El canti de 16 litres. Quartà de picotins igual a 13'75 litres.—La carnicera de 1'200 kilos.

Banyoles

17 setembre.

Blat	de 16'	a 16'50	quartera
Mestall	» 15'00	a 15'25	»
Ordi	» 11'	a 12'	»
Civada	» 9'	a 9'50	»
Blat de moro	» 11'75	a 12'	»
Mongetes:			
País blanques	» 26'	a »	»
Faves	» 15'00	a 16'00	»
Favons	» 16'00	a 17'00	»
Besses	» 17'	a 18'00	»
Cigrons	»	a »	»
Llovins	» 9'00	a 9'50	»
Mill	» 17'	a 00'00	»
Panis	» 16'00	a »	»
Pajol	» 17'00	a »	»
Patates: blanques	»	a »	»
» grogues	»	a »	»
Alls	» 0'50	a 0'75	forc
Gallines	» 7'	a 9'	parell
Pollastres	» 3'	a 4'75	»
Conills	» 3'50	a 4'50	»
Anecs	» 5'00	a 6'00	»
Oques	» 5'00	a 7'00	una
Ous	» 1'60	a 1'65	dotzena
Olis	» 16'00	a 17'00	maial
Bestiar: Porqui	»	a »	arroba

Escorsa d'alzina en rama, a 9'00 ptes. càrrega; idem mòlta, de 10'50 id.—Roldó en fulla, a 2'25 quinta; idem mòlt ventilat, a 3'25 idem. —Carbó d'alzina, 13 a 14'00 ptes. càrrega.

Equivalencies.—La quartera equival a 80 litres.

Borges Blanques

20 setembre.

Blat	de 17'	a 17'50	quartera
Ordi	» 10'00	a 10'50	»
Civada	» 8'75	a 9'00	»
Mongetes del país	» 25'99	a 26'00	»
Faves	» 13'	a 13'50	»
Favons	» 14'50	a 15'00	»
Vesses	» 13'00	a 13'50	»
Panis	» 11'50	a 12'00	»
Patates del país	» 1'00	a 1'25	10 kilos
Idem de montanya	» 1'50	a 1'75	»
Alls	» 1'00	a 1'50	el forc
Ceves	» 1'	a 1'10	les 30
Admetlles	» 25'	a 27'00	quartera
Nous	» 13'50	a 14'00	»
Gallines	» 7'	a 9'00	parell
Pollastres	» 6'	a 8'	»
Conills	» 2'	a 3'	»
Ous	» 1'50	a 1'60	dotzena
Olis	» 5'00	a 6'	quartà
Olives	» 00'	a »	s. classe
Vins	» 00'00	a 0'00	càrrega
Ferratges: Aufals	» 3'25	a 3'50	quintà
Bestiar: Porqui	» 0'	a 0'	carnicera

Figues, de 1'40 a 1'50 pessetes l'arroba.

Sabó del país, de 4'00 a 10 ptes. arroba.

Carbó, de 4'50 a 5'00 pessetes el quintà.

Planter de vinya americana, de 20 a 00 pessetes el miler.

Equivalencies.—La quartera equival a 74 litres.—La carga (mesura) a 120 litres.—La carga (pes) oli a 117 kilos.—El quinta de 40 kilos.—(L'arroba de 10 kilos.—El canti de 12 porrons (1 litre 1 porró).—Quartà de 4 quartes, igual a 2'02 litres o 3'00 kilos.—La carnicera de 1 kilo 600 grams.

Calaf

19 setembre.

Blat	de 23'23	a »	100 litres
Ordi	» 14'06	a »	»
Civada	» 11'96	a »	»
Besses	» 19'	a »	»
Cigrons	» 19'71	a »	»
Erp	» 18'30	a »	»
Guixes	» 16'90	a »	»
Llevor trepadella	» 9'85	a »	»
Patates	» 7'04	a »	100 kilos
Gallines	» 8'00	a 10'	parell
Pollastres	» 3'50	a 4'00	»
Conills	» 20'	a 24'	dotzena
Perdius	» 22'	a 24'	»
Ous	»	a 1'40	»
Llebres	» 0'	a 0'	un
Paia	»	a 4'00	100 kilos
Trepadella	» 9'	a 00'00	100 kilos
Boll de trepadella	»	a 3'50	»
Bestiar: Porqui	»	a »	un
Porc engreixat	» 8'00	a »	kilo
Ciment	» 0'50	a »	40 kilos

Carbó de pedra (lignito) a 25' ptes. 100 kilos.

Equivalencies.—La quartera equival a 71 litres.—El quintà de 40 kilos.

Espluga de Francolí

18 setembre.

Blat	de 17'00	a 18'00	quartera
Mestall	» 14'	a 15'	»
Ordi	» 9'00	a 10'00	»
Civada	» 7'00	a 8'	»
Blat de moro	» 00'00	a 00'	»
Mongetes de la Seu	» 27'00	a 29'	»
Faves	» '00	a »	»
Favons	» 13'	a 14'	»
Besses	» 15'00	a 16'	»
Cigrons	» 25'	a 28'	»
Llobins	» 9'	a 10'	»
Erp	» 11'	a 12'	»
Patates	» 1'00	a 1'40	arroba
Avellanes	» 48	a 50 sac de 58'400 ks.	
Admetlles	» 27	a 30	quartera
Nous	» 12	a 13	»
Gallines	» 7'	a 14'	parell
Pollastres	» 3'00	a 6'00	»
Conills	» 1'	a 4'00	»
Colomins	»	a »	»
Anecs	» 0'00	a »	»
Oques	»	a »	unn
Ous	» 1'70	a 1'80	dotzena
Olis	» 5'00	a 6'00	quartà
Olives	»	a »	quartera
Vins	» 16'00	a 20'	càrrega

de 121'60 litres.

Bestiar: De llana	» 2'	a 2'40	carnicera
» Porqui	» 2'	a 2'10	»

Equivalencies.—La carga (mesura) equival a 121 litres.—El quintà de 41'6 kilos.—La arroba de 10'40 kilos.

Figueres

17 setembre.

Blat	de 21'25	a 21'88	hect.
Mestall	»	a »	»
Ordi	» 00'00	a 12'81	»
Civada	» 9'38	a 11'23	»
Blat de moro	» 14'37	a 15'62	»
Segle	»	a 29'63	»
Mongets	» 36'25	a 38'75	»
Mongetes	» 33'12	a 37'50	»
Faves	» 18'43	a »	»
Favons	»	a 20'94	»
Besses	»	a 18'75	»
Cigrons	» 19'37	a »	»
Mill	»	a 22'50	»
Panis	»	a 22'50	»
Patates	» 7'22	a 8'82	q. m.
Alls	» 0'75	a 1'25	forc
Ceves	» 0'15	a 0'40	»
Capons	»	a »	parell
Gallines	» 7'00	a 10'	»
Pollastres	» 3'00	a 5'00	»
Conills	» 3'00	a 5'00	»
Anecs	» 6'00	a 7'00	»
Oques	» 6'00	a 7'00	uns
Polles d'India	»	a »	»
Galls »	»	a »	»
Ous	» 1'65	a 1'70	dotzena
» 30 dotzenes	» 50'50	a 51'	
Olis	» 116'95	a 120'95	hect.
Userda	» 2'50	a 2'75	quintà
Civada granada	» 1'75	a 2'	»
Palla	» 1'50	a 1'75	»
Aufals	» 0'00	a 0'00	»
Bestiar:			
De llana	» 15'00	a 20'	de 1 any
Porqui (grassos)	»	a »	10 kilos

Equivalencies.—La quartera equival a 80 litres.—La càrrega (pes) a 130 kilos.—El quintà de 40 kilos.—L'arroba de 10 kilos.—El maial d'oli 11'200 kilos o 12'40 litres.—El maial de vi 15'48 litres.

Concorrencia regular i sempre més en la secció d'aviàm.

Girona

20 setembre.

Blat	de 27'50	a 28'00	100 kilóg.
Mestall	» 22'50	a 23'	»
Ordi	» 27'00	a 28'00	»
Civada	» 24'00	a 25'00	»
Blat de moro	» 20'50	a 21'00	»
Fesols	» 38'00	a 40'	»
Favons	» 38'	a 40'	»
Faves	» 38'00	a 40'	»
Pesola	» 30'50	a 35'00	»
Cigrons	» 45'00	a 100'	»
Ous	» 1'75	a 0'00	dotzena
Arrós	» 45'00	a 80'	100 kilóg.
Garrofes	» 20'00	a 20'50	»
Palla	» 7'50	a 8'	»
Patates	» 14'00	a 15'	»
Olis	» 135'00	a 140'	hectólitre
Vins	» 35'00	a 40'	»
Formatges	» 2'00	a 2'50	el kilóg.
Gallines	» 4'	a 0'00	una
Pollastres	» 2'	a 0'00	un

Bacalà sec, a 0'00 ptes: el k.

Llana blanca, a 1'60 ptes. el k.

Bestiar:			
Vaques	» 365'	a 425'	
Bous	» 475'	a 575'	
Porcs	» 125'	a 250'	
Xais	» 12'	a 23'	

Granollers

18 setembre

Blat	de 23'75	a »	hectolit.
Blat de moro	» 15'00	a 00'00	»
Besses	» 21'45	a »	»
Civada	» 11'45	a 0'00	»
Cigrons	» 47'20	a 0'00	»
Faves	» 20'	a 0'00	»
Favons	» 22'85	a »	»
Llovins	» 12'15	a »	»
Mongetes: Ganxet	»	a »	»
» Catalanes	» 30'70	a 00'00	»
» Paretanes	» 34'30	a »	»
» de color	» 00'00	a 00'00	»
Ordi	» 14'30	a 00'00	»
Trepadella	» 12'85	a »	»
Patates bolado	» 10'	a 0'00	quintà m.
» bufé	» 8'15	a »	»
Admetlles	»	a »	»
Nous	»	a »	»
Gallines	» 0'	a »	parell
Pollastres	» 0'00	a 0'00	»
Conills	» 0'	a 0'	»
Ous	» 2'10	a 0'00	dotzena

Després del mercat ha plogut molt, però malgrat els freqüents ruixats d'aquests dies, les aigues no han revingut gens.

Mollet

16 setembre

Blat	de 24'00	a 25'00	100 kilos
Ordi	» 19'00	a 20'00	»
Civada	» 00'00	a 00'	»
Blat de moro	» 19'00	a 19'50	»
Fasols	»	a »	»
Faves	»	a »	»
Favons	»	a »	»
Besses	» 00'	a 00'	»
Cigrons	» 00'00	a 00'00	»
Llevor trepadella	» 00'00	a 00'00	»
Erp	» 00'00	a 00'00	»
Guixes	» 20'	a 21'	»
Monjetes paretanes	00'00	a 00'00	»
» ganxetes	»	a 00'00	»
» blanca	»	a 00'00	»
» cara girada	»	a 00'00	»
Gallines